

Shahidi aangua kilio kizimbani kesi ya Sabaya

UKURASA 3

Wafungua shauri kupinga tozo za miamala ya simu

UKURASA 5

Nipashe

Jumamosi Agosti 7, 2021 Tanzania 1,000/- Kenya 100/-

ISSN 0856 · Na. 0580665

www.ippmedia.com

www.facebook.com/nipashetz

www.instagram.com/theguardian_newspaper

LIKE & FOLLOW US

MWANGA WA JAMII

UKURASA 11

Walia uhaba wa majeneza

BAADHI waahirisha maziko ya ndugu, watengenezaji wafanya kazi usiku na mchana... *Endelea ukurasa 2*

Mwenyekiti wa Chama cha Demokrasia na Maendeleo (CHADEMA), Freeman Mbwe, akipanda kwenye basi la Jeshi la Magereza kurudi mahabusu Ukonga, baada ya kesi inayomkibili ya ugaidi kuahirishwa katika Mahakama ya Hakimu Mkazi Kisutu, Dar es Salaam jana. **PICHA: JUMANNE JUMA**

Rais Samia alivyoongoza mazishi ya Kwandikwa

UKURASA 3

Rais Samia Suluhu Hassan akiongoza viongozi mbalimbali na wananchi kuaga mwili wa Waziri wa Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa, marehemu Elias Kwandikwa, katika Viwanja vya Karimjee, Dar es Salaam jana.

PICHA: IKULU

UKURASA WA 2

WAFANYA UDANGANYIFU WAPATE CHANJO YA CORONA

KUMEIBUKA kundi la vijana wenye umri chini ya miaka 50 jiji ni. Mwanza walioamua kuchangamka huduma ya kupata chanjo ya UVICO 19 wakidaiwa kusingizia wanaumwa magonjwa sugu ili kipewepo kipaumbele....

UKURASA WA 4
WHO YATAJA SABABU ZA ONGEZEO VIFO CORONA

SHIRIKA la Afya Duniani (WHO) limesema vifo vya corona vimekuwa vingi awamu hii kwa sababu watu wamekuwa wakifika hospitalini wakiwa wanaumwa kwa kiwango kikubwa huku mapafu yakiwa yameshaharibika. Mtaalamu anayeshughulikia matatizo ya corona na kujikinga dhidi ya janga hilo, Dk. Nemes Iriya, aliyasema hayo jana Dar es Salaam wakati shirika hilo likizungumza...

Mawakili tisa kumtetetea Mbwe, kesi kupelekwa Mahakama Kuu

UKURASA 2

MICHEZO

SIMBA MAWINDONI CAF

UK. 24

MAONI, KATUNI UK.6

Wadanganya kupata chanjo

Na Mwandishi Wetu,

MWANZA

KUMEIBUKA kundi la vijana wenyе umri chini ya miaka 50 jijini Mwanza walioamua kuchangamkia huduma ya kupata chanjo ya UVIKO 19 wakidaiwa kusingizia wanaumwa magonjwa sugu ili kupewa kipaumbobe.

Makundi yanayopewa kip-aumbele katika kupata chanjo ya UVIKO 19 kwa sasa ni pamoja na watu wenyе umri zaidi ya miaka 50, wenyе magonjwa sugu na watumishi wa sekta ya afya.

Vijana hao wamelazimika kudanganya umri ama kusingizia kwamba na wao wana magonjwa sugu ili wapate chanjo ya corona ambayo ilianza kutolewa mapema wiki hii mkoani Mwanza.

Akizungumza na Nipashe jana katika Hospitali ya Rufani ya Mkoa wa Mwanza (Sekou Toure), Muuguzi Mfawidhi wa hospitali hiyo, Uyanjo Nkumbi, alisema kundi hilo linatumia mbinu hizo ili kupata chanjo.

Hata hivyo, alisema tayari wameshabaini tatizo hilo, lakini vijana hao wanapobainika kwenye kituo kimoja, huhamia kwenye kituo kingine kufanikisha lengo lao.

"Wale wenyе magonjwa sugu kama kisukari, presha, UKIMWI na kansa ndiyo wanaopewa kip-aumbele katika kuchanjwa, lakini kutokana na baadhi ya watu kudanganya, takwimu zi-taonyesha idadi kubwa ya vijana wenyе umri kuanzia miaka 18 hadi 50 wana magonjwa sugu," alisema. Alisema idadi ya wagonjwa ambaо wanahudumiwa kwa siku moja katika kituo hicho ni zaidi ya 200 na kwamba kuanzia Jumatatu wiki hii hadi jana, walikuwa wamehudumia watu zaidi ya 700.

Alibainisha kuwa chanjo zilizopelekwa kwenye kituo chao ni 3,050 na kwamba katika Wilaya ya Nyamagana vipo vituo vitano ambavyo vinatoa huduma hiyo.

Kaimu Mganga Mfawidhi katika Hospitali hiyo, Dk. Athanas Ngambakubi, alisema kuna baadhi ya watu ambaо walijitokeza siku ya kwanza na hawakupata chanjo kwa kuwa hawakukidhi vigezo.

"Kumtambua mtu mwenye ugonjwa sugu haihitaji mtu kupimwa, busara pia inaweza kutumika kwa wale wanaoonyesha uhitaji wa chanjo wana-pewa ushauri, siku ya kwanza wapo waliorudishwa kutokana na kutokukidhi vigezo," alisema.

Na Mary Mosha, MOSHI

HUDUMA za mazishi na uuzaji wa majeneza kwenye Mji wa Moshi zimetajwa kuongezeka katika siku za karibuni.

Kutokana na ongezeko hilo, baadhi ya watoa huduma wameiomba serikali kuona namna ya kuwasaidia wasilipe kodi na tozo mbalimbali kwa kuzingatia wanatoa huduma na sio biasara.

Wakizungumza na Nipashe kwa nyakati tofauti mjini hapa, baadhi ya watoa huduma hao, akiwamo France Temba wa Mtaa wa KCMC, walisema kwa sasa majeneza yamekuwa yaktoka kwa wingi kiasi cha kuwalazimu kufanya kazi mchana usiku.

"Kwa hapa kwetu majeneza yanaanza Sh. 150,000 hadi 1,000,000. Kwa sasa yanachukuliwa sana, yaani kwa siku yanatoa matano mpaka tisa hasa

Majeneza yaadimika

ya kuanzia Sh. 400,000 kurudi chini wakati huko nyuma yalikuwa yaktoka mawili hadi matatu kwa wiki.

"Hii ina maana kwamba watu wanakwenda (wanafariki dunia) na ni wale wa hali za maisha ya kawa," alibainisha.

Mto huduma huyo alisema upatikanaji wa malighafi, ikiwamo mbaо, rangi na urembo, umekuwa mgumu, hivyo wa-naomba serikali ifikirie kuw-punguzia gharama.

Elinasari Nkyini alisema: "Sisi hutengeneza majeneza usiku na mchana, tumeongeza vijana wa kazi, kuna siku watu wanakuwa wanane hadi 14 wakitaka majeneza ya kesho yake au siku mbili mbeleni, hivyo inatulazimu ku-hakikisha huduma inapatikana lakini tunakabiliwa na matatizo mengi kwa sasa ikiwamo upati-kanaji wa malighafi."

Mkurugenzi mwenza wa kam-puni ya huduma za mazishi ya Godmark, Lucas Gondwe, alisema kwa takribani miezi miwili sasa, biasara imebadi-likia ghafla na uhitaji umekuwa mkubwa tofauti na kipindi cha nyuma.

Alisema kwa sasa wanatoa majeneza matatu hadi manne kwa siku, ambapo awali walikuwa wanatoa idadi hiyo kwa wiki.

"Katika kampuni yetu tunatoa huduma hiyo kwa gharama za kuanzia Sh. 400,000 hadi 4,000,000, inategemea na ubora na malighafi zilizotumika.

"Kwa sasa ipo haja serikali kuona namna ya kuwasaidia watoa huduma za mazishi nchini ili watoe huduma bora kwa kwa wahitaji.

"Kwa sasa tunachajiwa kodi kubwa, malighafi zimekuwa ghali, ulipaji wa pango, leseni

za biashara, watu huja hapa bila pesa na tunalazimika ku-wapa huduma baada ya mazishi waleti hela, cha ajabu wen-gine hata simu hawapokei tena," alisema.

Baadhi ya wananchi wal-iotkuwa wakipatiwa huduma ya majeneza katika barabara ya KCMC, akiwamo Faustina Kimario, walisema kwa sasa huduma ya majeneza imekuwa ngumu kuipata.

"Sisi tuliweka oda ya jeneza la kumzika ndugu yetu juzi la-ki tumeifika hapa leo (jana) bado halijaandaliwa na tumela-zimika kuahirisha shughuli yetu hadi Jumamosi, tumezunguka kutafuta hakuna yaliyopo tayari, serikali iangalie suala hili.

"Kwa sasa ukipatwa na msiba, kabla ya kwenda kutafuta viongozi wa dini au kukaa kikao cha familia, inabini uende kwanza kutafuta jeneza, inasikitisha ina-huzunisha, tunapoelekea watu wanawenza kuzikwa bila majeneza," alisema Zawad Mlay.

Mawakili kesi ya Mbowe wafika 9

Na Kulwa Mzee

MAWAKILI wanaomtetea Mwenyekiti wa Chama cha Demokrasia na Maendeleo (CHADEMA), Freeman Mbewe na wenzake wamefika tisa, Jamhuri ikiwasomea mashtaka upya huko Mahakama ikiamuru waletwe baada ya siku saba kwa ajili ya kusomewa maelezo ya ushahidi.

Mahakama ya Hakimu Mkazi Kisutu mbele ya Hakimu Mkazi Mkuu, Thomas Simba, ilifikia uamuhi huo jana baada ya Jamhuri kuwasomea washtakiwa mashtaka sita ya ugaidi na kudai upelelezi umekamilika na jalada la kesi liko kwa Mkurugenzi wa Mashtaka, hivyo tarehe itakayopangwa, watawasomea washtakiwa maelezo ya mashidi.

Upande wa Jamhuri uliwakilishwa na Wakili wa Serikali Mwandalizi, Pius Hillar, Christopher Msigwa, na Sylvia Mintato.

Upande wa Utetezi uliwakilishwa na Mawakili Peter Kibatala, Lwekamwa Rweikiza, John Mallya, Fredrick Kihwelo, Selemani Makoweka, Michael Rugina, Iddi Msawanga, Jebra Kambole na Sisty Aloyce.

Jeshi la Polisi liliimarishe ulinzi, askari wakizingira mahakama, ndani na nje ya lango kuu na katika barabara zote zi-lizoinguka mahakama hicho ya huku magari yenyе maji ya kuwashya yakiwa yameegeshwa nje ya uzio.

Ulinzi huo ulifanya idadi ya wafuasi wa CHADEMA kupungua kulinganisha na ya waliofika

kwenye mahakama hicho.

Wakili Hillar aliifahamisha Mahakama kwamba kesi ilikuwa kwa ajili ya kutajwa, washtakiwa wote walikuwapo na upande wao walikuwa tayari kuwasomea washtakiwa hao hati mpya ya mashtaka.

Alidai Julai 26, mwaka huu, Mbewe alisomewa mashtaka akiwa peke yake na Julai 27 washtakiwa wengine watatu walikuwa katika kesi hiyo walialihiwa na kufanya idadi ya washtakiwa kubakia wanne badala ya saba.

Wakili Hillar aliwasomea mashtaka sita ya ugaidi tofauti na hati ya mashtaka ya awali iliyofunguliwa Agosti, mwaka 2020 iliyojuwa na mashtaka 13, katika hati mpya mashtaka mawili ya kukutwa na dawa za kulevy aina ya Heroine yalidolewa na mashtaka mengine matano ya kughushi nyaraka za benki yaliyondolewa.

Akisoma mashtaka, Hillary aliwatajata washtakiwa kuwa ni Mbewe, Halfan Hassan, Adam Kasekwa, maarufu Adamo na Mohamed Lingwenya, ambaо wanakabiliwa na kesi ya uhujumu uchumi namba 63/2020.

Alidai washtakiwa wanakabiliwa na mashtaka sita, katika shtaka la kwanza wanadaiwa wote, walikula njama kati ya Mei Mosi na Agosti Mosi 2020 katika Hoteli ya Aishi iliyoko Manispaa ya Moshi mkoani Kilimanjaro na maeneo mbalimbali ya Jiji la Dar es Salaam, Morogoro na Arusha, kulipua vituo ya mafuta kuhtarisha usalama wa taifa na ku-sababisha hofu kwa jamii.

Shtaka la pili, Mbewe ana-

daiwa katika kipindi hicho na mahali huko, aliwawezesha kifedha Halfani, Adamu na Lingwenya huko akiamini fedha hizo zitasaidia katika kufanya ugaidi kwa kulipua vituo mbalimbali ya mafuta na mikusanyiko kwa lengo la kuharibu misingi ya kisiasa, katiba, uchumi na sifa ya Jamuhuri ya Mauungano wa Tanzania.

Katika shtaka la tatu, washtakiwa Halfani, Adamu na Lingwenya wanadaiwa kukusanya fedha kutoka kwa Mbewe wakiamini zitasaidia kulipua vituo nya mafuta na mikusanyiko.

Katika shtaka la nne, mshtakiwa Adamu anadaiwa Agosti 5 mwaka 2020, eneo la Rau, ali-kutwa na bastola yenye namba A 5340 aina ya Luger bila kuwa na kibali.

Mshtakiwa Adamu anadaiwa katika shtaka la tano kuwa siku na mahali huko, alikutwa na vili-puzi ambayo ni risasi tatu bila ya kuwa na leseni.

Mshtakiwa Halfani anadaiwa Agosti 10, mwaka 2020, kwamba kwa lengo la kuhtarisha us-alama wa nchi, alitumia sare za Jeshi la Wananchi Tanzania (JWTZ) na Jeshi la Kujenga Taifa (JKT) kinyume cha sheria.

Vifaa hivyo anavyodaiwa kuitumia ni suruali moja ya JKT pamoja na suruali nne za JWTZ, fulana moja, koti la mvua moja, jaketi moja, kofia tano, overall tano, begi la kubeeba vifaa nya JWTZ lijulikanalo kwa jina la ponjoo, vyeo vinne nya koplo, mikanda minne, soksi jozi moja, sweta, begi la mafunzo ya para-chuti, kibuyu cha kunywea maji pamoja na kisu aina ya AK 47

CCCP, vyote vya JWTZ.

Baada ya kumaliza kusoma mashtaka hayo, Upande wa Jamhuri ulidai upelelezi umekamilika, jalada la kesi liko kwa DPP kwa ajili ya kuwasilisha taarifa mahakamani, washtakiwa was-omewe maelezo ya ushahidi kisha kesi ihamie Mahakama Kuu kwa ajili ya kuanza kusikilizwa.

Akijibu hoja hizo, Wakili Kibatala alidai upande wao un-aomba Jamhuri wasome maelezo ya mashahidi haraka ili washtakiwa wajue hatima yao na aliomba kesi ipangwe tarehe ya karibu.

Kibatala alidai viongozi wa umma, akiwamo kiongozi wa wapelelezi nchini, walisikika wakisema washtakiwa wame-fanya matendo ya ovyo ovyo, akidai kuwa hiyo ina maanisha kila kitu kuhusu upelelezi kiko tayari.

Hakimu Simba alisema kesi iko mahakamani tangu Agosti, mwaka jana, washtakiwa wen-gine walikuwa ndani kwa kipindi chote hicho na kwa kuwa upelelezi umekamilika, kila kitu kifanywe kwa haraka.

"Ipangwe tarehe ya karibu, kesi hii ina mvuto kwa jamii, hilo liko wazi, watu wengi wanasi-mama kufanya shughuli zao kwa ajili ya hii kesi," alisema Hakimu Simba na kuamuru washtakiwa waletwe mahakamani Agosti 13, kwa ajili ya Jamhuri kuwasomea maelezo ya mashahidi katika kesi hiyo.

Baada ya kusomwa kwa mael-ezo hayo, kesi hiyo itahamishi-wa Mahakama Kuu kwa ajili ya kuanza kusikilizwa.

HABARI KITAIFA

Rais Samia alivyoongoza mazishi ya Kwandikwa

Na Mwandishi Maalum

RAIS Samia Suluhu Hassan jana aliwongoza viongozi mbalimbali na waombolezaji kuaga mwili wa Waziri wa Ulinzi na Jeshi la Kujenga Taifa, Elias Kwandikwa, aliyefariki dunia mwanzoni mwa wiki.

Akizungumza wakati akitoa salamu za pole kwenye mazishi hayo Dar es Salaam

jana, Rais Samia alisema kifo cha Waziri Kwandikwa kimeacha simanzi na pengo kubwa si kwa familia pekee, bali pia kwa serikali na taifa kwa ujumla.

Rais Samia alisema serikali imempoteza mtumishi na kiongozi mwadilifu, makini, shupavu na mchaphakazi hodari, akibainisha namna alivyooshtushwa na taarifa za kifo cha kiongozi huyo alizopopeka akiwa ziarani Rwanda.

Mkuu wa Nchi aliwashukuru viongozi

Na Allan Isack, ARUSHA

SHAHIDI wa nane wa Jamhuri, Magdalena Malya au Zulpha (32), katika kesi inayomkabili aliyekuwa Mkuu wa Wilaya ya Hai, Lengai Ole Sabaya, ameanagua kilio kizimbanii akidai Sabaya alimnyoshea bastola akitishia kumuua yeze na mume wake, Bakari Msangi.

Mbalii na Sabaya (34), washtakiwa wen-gine wawili katika kesi hiyo ya madai ya unyang'anyi wa kutumia silaha ni Sylvester Nyegu (26) na Daniel Mbura(38).

Sahidi huyo ambaye ni mke wa Bakari Msangi, shahidi wa sita katika kesi hiyo, akiongozwa na Wakili wa Serikali Mkuu, Tumaini Kweka, alidai kuwa Februari 9, mwaka huu, alipata udhuru ya kutokwenda kazini kwa kuwa alikuwa mgonjwa pamoja na mtoto wa kiume mwenye umri wa miezi saba.

Sahidi huyo, ambaye ni mwali mu, alidai kuwa akiwa mgonjwa na yuko nyumbani, mume wake alikuwa kwenye majumudu ya kila siku.

Majira ya saa nane akiwa nyumbani, alidai kuwa mume wake alimpigia simu kumjulisha kwamba kwenye mtaa wao kuna msiba, hivyo atakwenda kuzika lakini alimuuliza kuwa kama angefika nyumbani na mume wake alimweleza kwamba hawezu kuitia nyumbani kwa kuwa aki-maliza kuzika atarejea kazini kwake.

Alidai majira ya saa 10 jioni, Februari 9, mwaka huu, alimpigia simu mume wake kumweleza kuwa dawa iliyokuwa ikitumiwa na mtoto wao imekwisha, hivyo wakati akirejea nyumbani kutoka kazini apitie duka la dawa kununua dawa ny ingine.

"Majira ya saa moja kasoro mtoto alizidiwa kwa kuwa muwe wangu aliniambia anaingia msikitini kuswali, ilipofika majira ya saa 1:30 hadi saa 2:30 usiku nilimpigia simu aharakishe kuleta dawa hiyo, lakini nilipiga simu mara nyngi na haikupokewa.

"Ilipofika saa 3:00 usiku niliendelea kumpigia simu kwa wakati huo simu yake haikupatikana kabisa hivyo nikaanza kupa hofu. Niliendelea kujaribu kupiga simu na ilipofika majira ya saa 4:30 usiku mimi na watoto wangu tuliendolea kumburii bila mafanikio.

"Ilinibidi kuwalazimisha watoto kwen-dala kwa nguvu kwa kuwa walikuwa wakimsubiri baba yao. Niliendelea kuwa na hofu kwa kuwa si kawaada yake kucheleva nyumbani pasipo kutoa taarifa.

"Ilipofika majira ya saa 5:00 alinipigia simu mwenye na nilimuuliza yuko wapi na wakati huo alikuwa akizungumza kwa sauti ya chini kama amejificha sehemu. Aliniambia tangu majira ya

wa dini kwa kuongoza ibada ya kuuaga mwili wa Waziri Kwandikwa kwa mahubiri yao yaliyotoa faraja na kukumbusha kuwa wanadamu duniani wanapita, hivyo kutakiwa kuishi kwa wema na kutenda yale ya kumpendezza Mungu.

Shughuli za kuaga mwili wa Marehemu Kwandikwa zilifanyika kwenye Viwanja ya Karimjee jijini Dar es Salaam na kuhudhuriwa na viongozi mbalimbali

wa Serikali akiwamo Makamu wa Rais, Dk. Philip Mpango, Rais wa Zanzibar, Dk. Hussein Mwinyi, Waziri Mkuu, Kassim Majaliwa, Makamu wa Pili wa Rais wa Zanzibar, Hemed Suleiman Abdallah, Naibu Spika wa Bunge, Dk. Tulla Ackson, Jaji Mkuu wa Tanzania, Profesa Ibrahim Juma, Katibu Mkuu Kiongozi, Balozi Hussein Kattanga, Katibu Mkuu Kiongozi-Zanzibar, Zena Said, pamoja na viongozi wengine wa vyama vya siasa na serikali.

Shahidi aangua kilio kesi ya Sabaya

saa 11:00 jioni amekamatwa na kushikilia na Sabaya na amempiga sana na hali yake ni mbaya. Nilimuuliza ni Sabaya yupi aliyekufanya kitendo hicho, alinijibu kuwa ni Mkuu wa Wilaya ya Hai," alidai.

Shahidi huyo aliendelea kudai kuwa mume wake alimweleza amtafute jirani mmoja ambaye atamsindikia Tulia Lodge iliyoko Sakina kwa kuwa asingewesa kwenda mwenye kwa kuwa alikuwa mgonjwa.

"Aliniambia nifanye haraka nifike Tulia Lodge na nikifika hapo nimuulizie kwa kuwa Sabaya hakufahamu kama aliwasiliana na mimi na jirani yangu. Tulipofika hapo, kulikuwa na magari mengi yakiwa yamepakiwa eneo hilo. Pia kulikuwa na makundi matatu ya wanaume.

Shahidi huyo aliendelea kudai kuwa walipofika na kukaa kwa muda sehemu hiyo, jirani yake alishuka kwenye gari na alisogea karibu na wanaume waliookuwa wamesimama katika eneo hilo na kuweleza kuwa anamtafuta Msangi lakini walimjibu hawamfahamu na baada ya kupewa jibu hilo, alikwenda ndani ya hoteli hiyo.

"Baada ya muda kupita jirani yangu alirejea kwenye gari na alinieleza kwamba ameulizia sehemu ya mapokezi na waliangalia kwenye orodha ya wageni walioingia jina lake halikuwapo.

"Wakati tukitaka kuondoka na gari eneo hilo, tukiwa uelekeo wa kutoka nje ya lango ghafla nilipigwa simu na mume wangu aliniambia kuwa tusiondoke kwa kuwa yupo kwenye gari jeupe ambalo limepaki hapo. Nilimwambia ateremke kwenye gari aje akajibu amefungwa pingu miguuni.

"Nilishuka kwenye gari langu na kusimama mbele nikiwa natazamana na gari aliloniambia yupo. Muda wa dakika saba kupita, vijana wawili kutoka kundi la tatu walisogea kwenye gari lake na kuniuliza kuwa ni nani aliyeniambia kuwa Msangi yuko eneo hilo.

"Nilimjibu gari ya mume wangu ipo huko na simu yake ina kifaa maalumu cha kukoktoa mawasiliano ya kijografia (GPS), hivyo tulifuatilia na kutambua kuwa yupo na baada ya kuwapa jibu hilo waliniangalia kwa dharau na kurejea kwenye kikundi chao.

"Baada ya dakika chake kwenye mlango wa kuingilia kwenye hoteli hiyo, nilimwonia Sabaya akitoka na mkonono wa kushoto alikuwa ameshika bahasha

ya rangi ya kaki kubwa. mkono wa kulia alikuwa ameshika bastola na alikuwa akiichezea kwa kuirusharusha. Alisogea karibu ya wale vijana na walikuwa wakizungumza mambo ambayo mimi sikufahamu kwa kuwa nilikuwa mbali nao.

Walini wa Sabaya waliingia kwenye magari yao wakayawasha wakataka kuondoka ndipo nilikimbia mbele ya geti na kupiga magoti huku nikiwa nimenyoosha mikono, nikimwomba Sabaya kumwachia mume wangu kwa kuwa alikuwa amemteka nyara na kumweka kwenye gari lake.

"Nikiwa nimepiga magoti nilikuwa namwomba Mheshimiwa Sabaya asimuue mume wangu kwa kuwa yupo kwenye gari lake. Nilimwelekeza kuwa mimi na mtoto wangu ni wagonjwa sana na tunamtegeemea yeye.

Nikiwa nalia gari lilisimama mbele yangu,

wakashuka vijana wawili wakiwa bunduki mmoja alin-piga nayo mgongoni. Nilipata maumivu makali nikawa nime-anguka chini, aliniambia ni-sogee njia nilipata maumivu makali kwa kuwa siku si ny-tingi nilikuwa nimefanyiwa oparesheni ya uzazi.

"Nikawa naendelea kulia na kumwomba amwachie mume wangu wale vijana wawili walinishika bega la kushoto na kulia kuniburuta kunitoa njiani na waliniogeza karibu na gari la Sabaya. Alifungua kioo nilimwomba asimuue mume wangu hata kama kuna kosa amelifanya basi ampeleke kituo cha polisi. majibu yake aliniambia kuwa nifunge mdomo," alidai.

MTANDAO WA JAMII WA USIMAMIZI WA MISITU TANZANIA

STATEMENT OF RECEIPTS AND EXPENDITURE FOR THE YEAR ENDED 31 DEC 2020

This publication of the Statement of Receipts and Expenditure is made in accordance with regulation 13(a) of the Non Government Organization Act (Amendments), Regulation 2018 which requires Non Government Organizations receiving funds exceeding TZS 20 Million to publish bi annually the funds received and its expenditure.

DETAILS	ACTUAL - TZS
RECEIPTS	
Opening fund balance	0
Disbursement from Donors	1,161,702,466.00
Total Receipts for Donor implemented activities	1,161,702,466.00
PROGRAMMES EXPENDITURE	689,320,537.00
OTHER PROGRAMME EXPENDITURE	
Personnel	522,351,940.00
TOTAL PROGRAMMES EXPENDITURES	1,211,672,477.00
FUND BALANCE	- 49,970,011.00

Fund balance represent an obligation to conduct donor funded activities per contractual commitments made between donor/development partners and the organisation/recipient , where funds have not been transferred and such activities have not yet occurred.

Executive Director
Mtando Wa Jamii Wa Usimamizi wa Misitu Tanzania(MJUMITA)
Plot 323,Msasani Village
Mwaikibaki Rd
P.O.BOX 21522, Dar es Salaam
Tanzania

WHO yataja sababu ya ongezeko vifo corona

Na Romana Mallya

SHIRIKA la Afya Duniani (WHO) limesema vifo nya corona vimekuwa vingi awamu hii kwa sababu watu wamekuwa wakifika hospitalini wakiwa wanauwa kwa kiwango kikubwa h u k u mapafu yakiwa yameshahari-bika.

Mtaalamu anayeshughulikia matatizo ya corona na kujikinga dhidi ya janga hilo, Dk. Nemes Iriya, aliyasema hayo jana Dar es Salaam wakati shirika hilo likizungumza na waandishi wa habari kuhusu ugonjwa huo na chanjo zinazotolewa.

"Kwa sababu ninahusika na matibabu, kuna jambo moja la

msingi, taarifa ambazo tunazipata ni kwamba vifo kwenye awamu hii ya ugonjwa ni vingi na moja ya sababu ni wagonjwa wanachelewa kwenda hospitalini. Wanafika hospitalini pale ambapo tayari wameshaumwa sana na tunajua unapofika hospitalini unaumwa sana nafasi ya kukusaidia inakuwa ni ndogo," alisema.

Dk. Iriya alisema hakuna dawa ambayo inajulikana inatibu corona moja kwa moja bali zilizopo zinasaidia kupunguza madhara ya ugonjwa huo na zinafanya kazi vizuri pale zinapotolewa mape-ma.

Mgonjwa anapomwenda hospitalini akiwa amechelewa,

alisema hata dawa ambazo alitakiwa apewe kusaidia kupunguza madhara ya vifo inakuwa ngumu.

"Mtusaidie watu wawahi hospitalini mapema wanaposikia dalili za corona, ili wasaidiwe

Mapema. Tumeona watu wanakaa nyumbani mpaka mapafu yameshaharibika kabisa ndipo wanakuja hospitalini. Hii inakuwa shida kumsaidia," alisema.

WANAONYONYESA

Mtaalamu huyo alisema chanjo za corona ni salama kwa wajawazito na wanaonyonyesa.

"Mama aliyejulikana ana corona je, aendelee kunyonyesha? Unyonyeshaji ni salama kwa

chanjo hii. Mama anayenyonyesha ana uwezo wa kuendelea kunyonyesha bila tatizo lolote akiwa anafuata kanuni, ambazo amepewa na wahudumu wa afya, kwamba akiwa amevara barakoa yake vizuri na kuosha mikono vizuri," alisema.

Kuhusu matumizi ya glovu, alisema WHO hajishauri matumizi yake wakati wa kutoa chanjo, lakini zinaweza kutumika pale mhudumu anapofikiri kuna hatari ya kujambukiza.

Aidha, kuhusu matumizi ya barakoa, alisema kwa sababu mpaka sasa waliochanjwa ni wachache bado wanaweza kupa-ta corona, hivyo inashauriwa ziendelee kuvaliwa, ili wasibebe kirusi na kukisambaza zaidi.

Maofisa waonywa rushwa ya ngono

Na Ibrahim Joseph, DODOMA

WATAWALA wametakiwa kufanya kazi kwa uadilifu na kucha tabia ya kiuomba na kupokea rushwa ya ngono na fedha kwa wananchi wanaofika kuomba huduma.

Mkuu wa Wilaya ya Dodoma, Jabiri Shekimweri, aliyasema hayo wakati akitoa hotuba kwa niaba ya Mkuu wa Mkoa wa Dodoma, Anthony Mtaka, kwenye maadhimisho ya kwanza ya Wataalamu wa Utawala wa Umma Tanzania(APAT) yaliyofanyika jana jijini hapa.

Shekimweri aliwataka watawala hao kusimamia maadili ya sheria za kazi na utumishi wa umma na kukuacha tabia ya kuwarubuni wengine kwa kuwaombwa rushwa ya ngono.

"Na hapa niseme kuna baadhi yenu bado wanaendelea na tabia ya kuwarubuni wasichana wanaofika kuomba kufanya mafunzo kwa vitendo. Hilo ni kosa kishe-ria, unatakiwa kuwajibishwa," alisema.

Pia, alisema bado kuna baadhi ya watumishi wa umma wanaendelea na tabia ya kuomba rushwa ya ngono wakati wa kutoa huda-ma kwa wananchi wanaofika kwao. Alisema kuanzishwa kwa umoja huo, kutasaidia kuwakum-busha wataalam na watawala wa umma kuzingatia maadili.

Kadhalika aliwataka kusimamia majukumu kikamilifu pamoja na kusaidia jamii katika tatizo la kuandika barua za maombi ya kazi kwa sababu limekuwa kubwa na kwamba teknolojia imesababisha wengi kushindwa kuandika barua za maombi ya kazi kwa utaratibu na kushindwa kufupisha maelezo ya maombi yao.

Aliwataka kuweka mfumo wa kupima na kujipima kuhusu malengo waliojiwekeea kipindi kilichopita baada ya muda na kujiridhisha kabla ya kupanga malengo mapya.

Mwenyekiti wa APAT, Denis Derua, alisema umoja huo ulian-zisha mwaka 2019 na ulipata usajili rasmi mwaka 2021.

Derua alisema mpaka sasa umoja huo una wanachama 158 kutoka Tanzania Bara na visi-wani na malengo yake makuu ni kuwaleta pamoja wataalamu wote na watawala wa Umma nchini.

Aliyataja baadhi ya malengo mengine kuwa ni kukuza maslahi, maadili na uwajibikaji katika taaluma ya utawala wa umma na kushirikiana na mashirika na taasisi zingine.

Aliongeza kuwa malengo mengine ni kufanya utafiti, ili kubaini matatizo yanayoikabili taaluma na kutoa ushauri, ili kuleta tija na ufanisi kwa wanachama wote.

Alibainisha kuwa kupitia mkutano huo watapokea mapendekezo na maboresho ya umoja wao, ili kuwahudumia wanachama wake bila kubagua.

Mkuu wa Wilaya ya Dodoma, Jabir Shekimweri, akizungumza wakati akifungua mkutano wa kwanza wa Chama cha Watawala wa Umma (APAT), jijiji Dodoma jana. **PICHA: IBRAHIM JOSEPH**

Serikali kuboresha mwongozo kudhibiti upotoshaji mitando

Na Paul Mabeja, DODOMA

MSEMAJI Mkuu wa Serikali, Gerson Msigwa, amesema serikali imeanza kuhuishwa mwongozo utakaosimamia uendeshaji wa mitando ya kijamii, ili kuka-bilina na upotoshaji wa taarifa mbalimbali. Msigwa alibainisha hayo jana jijini Dodoma alipokuwa akizungumza na Maofisa Uhusiano na Mawasailiano wa Wizara, Mashirika na Taasisi za Serikali.

Alisema mwongozo huo ulikuwapo, lakini kinachofanyika hivi sasa ni kuuhuisha na mwishoni mwa mwezi huu utatoka

na kuanza kutumika kuendesha mitando hiyo ya kijamii.

Pia, aliwataka Maofisa Habari wa Serikali kuhakikisha wanakuwa mstari wa mbele kupambana na watu amba, wamekuwa wanatumia vibaya mitando ya kijamii kupotosha umma.

Alisema Maofisa hao wanayo nafasi kubwa ya kuzisemea taasisi za umma katika mambo mbalimbali, ili kuondoa dhana potofu zinazofanywa na watu mbalimbali kwa maslahi binafsi.

"Unakuta jambo linasemwa kwenye mitando ya kijamii hata zaidi ya wiki Ofisa Habari umekaa kimya tu na jambo

likisemwa mara nyingi hata kama la uongo, bila kukanushwa wananchi wanaliamini," alisema Msigwa.

Kutokana na hali hiyo, aliwataka kuhakikisha kuwa wanatumia muda wao kutoa taarifa kwa umma zenye ukweli na uhakika, ili kuwasaidia wananchi kupata taarifa zilizopotoshwa.

"Tumieni hii mitando ya kijamii kupostia kazi za wizara na taarifa zingine muhimu. Una-kuta akaunti ya wizara zaidi ya miezi miwili hakuna kitu. Mki-fanya hivi wenzeni watazitumia kupotosha na ninyi mpo na hakuna mllichofanya," alisema.

Pia, alisema katika kipindi hiki ambacho dunia inakabili-ana na janga la corona, kwenye mitando ya kijamii nchini kumekuwa na upotoshaji mkubwa. Alisema hali hiyo ya upotoshaji inawalazimu Maofisa Habari wa Serikali kutumia taaluma zao kutoa elimu na vipindi mbalimbali vya kuelimisha umma juu ya janga la corona wimbi la tatu.

Vilevile alisema kuwa, hivi sasa serikali inalifanyika kazi tatizo la baadhi ya ofisi kuwayimia Maofisa Habari wao mam-laka ya kuzisema pale inapohitajika.

HABARI KITAIFA

Wafungua shauri kupinga tozo za miamala ya simu

Na Thobias Mwanakatwe

KITUO cha Sheria na Haki za Binadamu (LHRC) kimejitosha katika sakata la tozo la miamala ya fedha kwa njia ya simu ambalo linapigwa kelele na

wananchi wengi, kikifungua kesi Mahakama Kuu.

LHRC imefungua shauri hilo namba 11 ya mwaka 2021 kuomba mapitio ya Mahakama Kuu kuhusu 'National Payment System Act Cap 437' pamoja na kanuni zake zilizoweka tozo hizo.

Mkurugenzi Mtendaji wa LHRC, Anna Henga, katika taarifa yake jana kwa vyombo nya habari, alisema kesi hiyo ambayo ipo mbele ya Jaji John Mgeta, ilitajwa kwa mara ya kwanza Agosti 5 mwaka huu katika Mahakama Kuu Kanda ya Dar es Salaam.

Alisema LHRC imefungua kesi hiyo kufuatia kupitishwa kwa mapendekezo ya bajeti ya serikali kwa mwaka 2021/2022 pamoja na Sheria ya Fedha ambayo imeweka tozo katika miamala ya fedha inayofanya kwa njia ya simu.

Henga alisema kufuatia tozo hizo, kumesababisha mzigo kwa wananchi wa kawaida pamoja na wafanyabiashara wadogo na wakubwa.

"Kituo cha Sheria na Haki za Binadamu kilifanya uchambuzi wa hotuba ya bajeti iliyowasilishwa Juni 10, mwaka huu na Waziri wa Fedha na Mipango, Dk. Mwigulu Nchemba, kuhusu athari ya tozo katika miamala," alisema.

Mahakama Kuu Kanda ya Dar es Salaam, itasikiliza tena kesi hiyo kwa mara ya pili Agosti 16, mwaka huu.

Julai 19, mwaka huu, Waziri wa Fedha na Mipango, Dk. Nchemba alisema serikali imesikia kilio na maoni ya wananchi kuhusu tozo mpya za miamala ya simu na kuwaomba wawe watulivu wakati jambo hilo linatafutiwa ufumbuzi.

Hata hivyo, Spika wa Bunge, Job Ndugai, Julai 23 mwaka huu alitoa ufanuzi kuhusu tozo za miamala kwa kusema kuwa Bunge limepitisha tozo hizo kwa nia njema ya kutekeleza miradi ya maendeleo ili ikifika mwaka 2025 Tanzania iwe imepiga hatua katika maendeleo na kwamba wanaopinga suala hilo, ni vyema wakatoa mawazo mbadala ya nini kifanyike.

Kauli hiyo ya Spika Ndugai ilikuja wakati serikali ikiwa kwenye mchakato wa kupitia na kujadili tozo zinazokatwa kwenye miamala.

Mafundi wakijenga darasa kwa ajili ya wanafunzi wenyewe uhitaji maalum katika Shule ya Msingi Nyambono B, Wilaya ya Musoma, mkoani Mara juu. **PICHA: MPIGAPICHA W3ETU**

wananchi wasiojiweza kusaidiwa bima ya afya

Na Beatrice Moses

SERIKALI imetenga Sh. bilioni 15 kwa ajili ya kuwalipia bima wananchi wasio na uwezo wa kupata huduma hiyo na kazi ya kuwatambua imeshaanza.

Mkurugenzi wa Sera na Mipango wa Wizara ya Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinjia, Wazee na Watoto, Edward Mbanga, aliyasema hayo jana jijini Dar es Salaam, wakati wa mkutano wa kujadili kuboresha huduma za bima zote nchini.

"Si wananchi wote wana uwezo wa kulpia huduma za afya, hivyo serikali imekusudia kuwatambua kwa kuwatathmini, kuwahoji na kubaini mazingira yao, kisha itachukua dhamana ya kuwalipia. Hadi sasa ni asilimia 14 ya Tanzania ndio waliokata bima ya afya," alisema Mbanga.

Mbagu aliyasema hayo kwa niaba ya Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinjia, Wazee na Watoto, akibainisha kuwa hatua hiyo itawekwa wazi lini itaanza rasmi. Pia aliwataka viongozi wa kampuni zinazota bima kujizatiti katika kutoa huduma ikiwamo kutoweka mipaka ya kitita anachohitaji mteja.

"Kitita cha msingi iwe ni haki ya kila anayekihitaji. Ubaguzi wa kumpangia mteja kitita kwamba kwa wewe ununue hiki si sawa. Tanueni huduma zenu zi-fike vijijini. Itafika wakati usajili wa bima utaruhisishwa kama ilivyo kwa usajili wa

simu na kitambulisho cha NIDA kitatosha kwa kina taarifa," alisema.

Alisema muswada wa Sheria ya Bima ya Afya kwa wote uko mbioni kuwasilishwa bungeni mwaka huu na sheria ikitipishwa itakuwa na mambo mengi ambayo yatabainisha huduma hizo za bima kutolewa nchini pote kwa uhakika zaidi.

Mwenyekiti wa Chuo cha Bima na Jamii Afrika, Dk. Baghayo Saquare, alisema wamekusudia kutafiti na kubaini huduma za bima za jamii ambazo hazi-tolewi ili waanze kuzitoa ikiwa ni hatua ya kuboresha sekta hiyo.

"Katika mkutano huu tunajadiliana mambo kadhaa, humu kuna wataalam wa mausalala ya bima pia kuna wanafunzi. Tutapata nafasi ya kuunganisha mawazo mazuri ambayo tunaamini yatasaidia kuboresha huduma zetu hivyo kuwezesha nchi kuwa na maendeleo kupitia sekta yetu," alisema Dk Saquare.

Dk. Heri Marwa, Mkurugenzi wa Pharm Access International alisema wamekuwa wakishirikiana na serikali hasa upande wa Zanzibar kushauri jinji ya kusaidia kupunguza gharama za bima kwenye kampuni binafsi ikiwamo kuongezea kwenye gharama za matibabu ya magonjwa makubwa yakiwamo ya figo. Mpangilio wa daladala zinzoegeshwa jirani kama ziendazo Tegeta, Masaki na Mwananyamala uliathirika.

The Guardian Limited

VACANCY

Freelance Sales Executives

The Guardian Limited is looking for self driven sales personnel to join our advertising Sales Team in **Dar es Salaam, Dodoma, Arusha, Zanzibar, Tanga, Morogoro and Kilimanjaro.**

Responsibilities

- Be responsible for aggressive development of new clients and growing existing business.
- Proactively develop new business avenues
- Devise and monitor business plans to ensure substantive sales
- Develop strategic solutions that meet the unique needs of each client

Qualifications

- The position requires someone who can deliver the set targets within deadlines under competitive working environment.
- Applicants need to be highly organized, self-motivated with a positive attitude, and can thrive on setting and reaching new goals.
- Holders of a University degree or Diploma in Business Administration
- Experience in Sales and Marketing is an added advantage

NOTE: This is a commission Based Position

Please send your application via Email to vacancy@guardian.co.tz
before 15th August, 2021.

Nipashe

MWANGA WA JAMII

Kila la kheri uchaguzi TFF leo, 'wasaka tongue' waepukwe

WADAU wa soka nchini na Watanzania kwa ujumla, leo wanataraja kupata uongozi mpya wa juu wa Shirikisho la Soka nchini (TFF), katika Uchaguzi Mkuu wa shirikisho hilo utakaofanya jijini Tanga.

Viongozi watakaochaguliwa katika uchaguzi huo, ni Rais wa TFF pamoja na wajumbe wa sita wa Kamati ya Utendaji huko wajumbe wengine watano wa kamati hiyo ya utendaji wakipatikana kwa kuteuliwa na rais baada ya uchaguzi huo kufanya.

Kiongozi mwngine wa juu katika shirikisho hilo atakayeingia madarakani leo ni makamu wa rais, ambaye atapatiwana kwa kuteuliwa na rais na kisha kupigwa kura na wajumbe wa mukutano mkuu.

Hata hivyo, Rais wa TFF, Wallace Karia, anayetetea nafasi yake, anachosubiri ni kuidhinishwa tu kuendelea kukalia kiti hicho kutoptana na kuwa mgombea pekee aliyeidhi vigezo vyote katika mchakato wa uchaguzi huo ulioanza tangu Juni 8, mwaka huu kabla ya kuhitimishwa baadaye leo.

Hata hivyo, hadi kufikia hatua hii ya kufanya uchaguzi huo, tunatambua mchakato mzima uligubikwa na mvutano mukubwa na hadi sasa wapo baadhi ya wagombea amba wamekwendwa mahakamaan wakipinga namna ulivyoendeshwa kutoptana na kutoptukubaliana na baadhi ya kanuni ambazo ziliwaengua.

Lakini mahakama haikuona sababu ya msingi ya kuzuia uchaguzi huo kufanya na kutoa baraka zote, jambo ambalo leo wadau wa soka na Watanzania kwa ujumla watashuhudia viongozi wao watakaobidhiwa dhamana ya kusimamia mpira wa miguu nchini kwa kipindi kingine cha miaka minne.

Nipashe hatutaki kuingilia uhalali wa waliofikisha kesi mahakamaan ama amba wakuridhishwa na mchakato mzima wa uchaguzi hadi viongozi hao wanapatikana leo jijini Tanga.

Cha msingi tunachotaka kukiweka wazi kwa wadau wote wa soka na Watanzania kwa ujumla, ni kila immoja kuona haja ya kushirikiana vema na uongozi utakaopatikana leo katika juhudzi za kuhakikisha sofa letu linapiga hatua zaidi kutoka hapa lilipo sasa.

Tunatambua hata amba walienguliwa awali katika mchakato wa uchaguzi huo na wale watakoakosa kura za kutosha leo, wote lengo lao lilikuwa moja tu, kuhakikisha soka la Tanzania linapiga hatua zaidi na kuwa katika viwango vya juu barani Afrika na duniani kwa ujumla.

Hivyo, kama dhamira yao ilikuwa hiyo, hawatasita kuendelea kuwaunga mkono viongozi watakaochaguliwa leo kwa kutoa michango kwa hali na mali na zaidi mawazo yao kuwa muhimu katika uboreshaji wa soka Tanzania.

Kinyume cha kufanya hivyo, kinatufanya kutambua dhamira na malengo yao makubwa ilikuwa ni kuusaka uongozi huo kwa maslahi yao binafsi na haikuwa kuusaidia mpira wa Tanzania kwa ajili ya maslahi mapana ya taifa letu.

Tunafahamu wazi, wapo 'wasaka tongue' na si kwa ajili ya kuusaidia mpira wa Tanzania, hivyo Nipashe tunawataka wajumbe wa mukutano mkuu kutowapa kura na hata kama wamefanikiwa kupenya kwa kuchaguliwa ama kuteuliwa katika uchaguzi huo wa leo, basi huu ni wakati sasa wa kuziachira fikra zao 'mfu' na kubadilika mara moja kwa kuwa na mawazo chanya ya kulisaadia soka la Tanzania kwa maslahi mapana ya taifa kwa ujumla.

Aidha, ni wakati sasa wa kuvunja makundi na kambi zote za uchaguzi, na wote kuungana kwa kuwa kitu kimoja katika kulijenga soka la Tanzania, kwa sababu watakaochaguliwa au kuteuliwa leo katika nafasi mbalimbali na wale watakooshindwa ama waliokosa nafasi hiyo tangu kuanza kwa mchakato huo, wote lengo lao lilikuwa ni kujenga nyumba moja ya soka, hivyo hawana sababu ya kuanza kugombanisa fito.

Nipashe hutolewa na kuchapishwa na:

THE GUARDIAN LIMITED

Mhariri Mtendaji : Beatrice Bandawe

Meneja Usambazaji na Masoko: Emmanuel Lyimo, 0716 500500

Mapokezi: 0745 700710

Matangazo: 0782 253676

Baruaopepe: advertise@guardian.co.tz

www.ippmmedia.com

epaper.ippmmedia.com

Muungwana Lazima Nilonge

Makocha wasiingiliwe usajili

Na Barnabas Maro

"**KOCHA**" ni neno lenye maana zaidi ya moja: (i) Kitendo cha kamba ya nanga kujizonga kwenye mawe chini ya bahari, (2) Kikocha/kikoshi ni kitawi cha matunda yaliyoshikana pamoja kuanzia matatu na kuendelea

Hata hivyo, maana nyingine ya neno "kocha" ni mtu anayetoa mafunzo ya michezo, mkufunzi wa michezo. Pia husemwa mwalimu wa michezo.

Klabu za kandanda duniani kote hutumia mamiloni ya fedha kusajili wachezaji wenye sifa za kuchenza kandanda na amba watazivezesha timu zao kushinda na kutwaa makombe yanayoshindaniwa. Kwa kawaida usajili wa wachezaji hufanya na makocha wa timu husika amba ndiwo wanaojua wachezaji wanafaa kwa nafasi mbalimbali.

Baada ya hapo huwapa wenye timu majina na idadi ya wachezaji wanaohitajiwa katika nafasi mbalimbali. Hivi ndiyo iliyvo duniani. Kwa hiyo mchezaji anayeshindwa kufanya vizuri, lawama huenda kwa aliyependekeza usajili wa mchezaji/wachezaji walioshindwa kukidhi haja.

Kwa hali yoyote iwayo, makocha ndiwo wanaotakiwa kuchagua wachezaji wanaowataka baada ya kuona uchezaji wao, bidii na nidhamu yao uwjanjani. Kwa hakika ndiwo wanaotakiwa kuwatambua wachezaji wanaotakiwa na wanaotakiwa kusajiliwa kwani wana uzoefu huo.

Hivi karibuni Yanga ilimsajili mchezaji wake wa zamani, Haritier Makambo aliyesajiliwa na timu ya Horoya FC ya Guinea ambayo haimpaka nafasi ya kuchenza kwa sababu azijuazo kocha wao. Mchezaji huyo aliyekuwa Yanga zamani hakupendekezo na kocha mpya wa Yanga ila ni mapendekezo ya viongozi wa klabu, na si ya kocha wao, Nasreddine Nabi!

Swali la kujuliza ni kwa nini kocha wa Horoya FC ya Guinea, hakumchezesha Makambo kwenye kikosi chake? Aliona hitilafu gani? Kwa sababu hiyo hata kocha Nabi wa Yanga alikuwa na shaka kwa usajili wa Makambo. Je, kama Makambo akishindwa kumridhisha kocha Nabi na kumweka ubaoni tu, waliomleta Makambo watawaambia nini wanaachama na mashabiki wa Yanga?

Halalahala kwani "Kasi isiyo faida kutenda si ada." Maana yake huwa hapani haja ya kuifanya kazi ambayo haileti faida yoyote ile. Methali hii hutumiwa kuwakanya watu dhidi ya kuin-

gilia kazi na shughuli ambazo hazziekei kuwa faida kwa namna yoyote ile. Watu wengine husema "Kazi isiyokuwa na manufaa kutenda si ada."

Kadhalika, twanasihiwa kuwa: "Majuto ni mjukuu (mwishowe huja kinyume.)" Kwa kawaida mtu hajuti kabla ya kilitenda jambo fulani; hujuta baadaye wakati ambapo majuto yake hayatafaa kitu kwa kuwa tayari ameshali-fanya jambo lenyewe. Methali hii hutunashi tuyawazie mambo kabla ya kufanya. Tusifanye mambo ovyo pasi na kuyawazia ili tusije kujuta baadaye. Unapompa mtu kazi, maana yake umemwamini. Kwa hiyo huna sababu ya kumwingilia katika utendaji wake, ila anapoharibu unamweleza kiungwana.

Hatupswi kumwingilia mtu kwenye kazi yake. Kwa kuwa ndiye ulyiyemwamini, mpe nafasi na uhuru wa kufanya kazi yake hata kukupa orodha ya watu anaotaka kufanya nao kazi. Akienda arijojo (hali ya kupotea; hali ya kupotea mwelekeo) ndipo uingilie ili asiharibu zaidi.

Unapompa mkandarasi kazi usimchagulie wafanyakazi kwani huwachagua wafanyakazi anaona wanafaa kufanya kazi husika. Kadhalika, makocha wasichaguliwe wachezaji bali waachwe huru kujichagulia wenye na kama hawakumamilisha wanachotakiwa kukifanya, basi mikataba yao ndio ivunjwe.

Klabu zetu za kandanda ziji epushes na tabia ya kuingilia kazi za walimu wanaowasajili kwa fedha nyingi kisha kuwaitimua baada ya muda mfupi! Kubadili walimu mara kwa mara huwafanya wachezaji kutokuwa na mfumo mzuri unaoleweka na wachezaji, na hivyo huchenza ovyo bila kuelewana.

Walimu wa kandanda duniani kote huajiriwa kutokana na umaarufu wao kwa timu walizozifundisha na kuangalia tabia zao na wachezaji wanaowafundisha. Pia kuangalia ni kwa nini wanaachana. Je, ni tabia mbaya na kuwadharau wachezaji au waliowaajiri?

Kwa ufupi, viongozi wa timu wanawajibika kwa kila jambo linalohusu maendeleo ya klabu kuanzia klabu, wanachama, wachezaji, walimu na benchi zima la ufundu. Kadhalika, viongozi wafanye kazi zao kwa lengo la mafanikio ya klabu si kujinufaisha wao kwa kile wakiitacho 'kupiga pesa.' Viongozi wenye nia hiyo hawafai katu.

marobarnabas@yahoo.com

HABARI KITAIFA

Kortini tuhuma za kusafirisha bangi

Na Hellen Mwango

WAKAZI watatu wa Wilaya ya Rufiji, wamefikishwa katika Mahakama ya Wilaya ya Kibaha wakikabiliwa na kesi tatu tofauti, ikiwamo ya kukutwa wakisafirisha zaidi ya kilo 80 za dawa ya kulevya aina ya bangi.

Katika kesi ya kwanza, Ali Momboka amesomewa mashtaka yake mbele ya Hakimu Mkazi Mfawidhi, Joyce Khoi.

Wakili wa Serikali, Upendo Mono, alidai kuwa Julai 21, mwaka huu katika kijiji cha Tawe, Rufiji mkoani Pwani, mshtakiwa alikutwa akisafirisha kilo za bangi 31.78.

Hata hivyo, mshtakiwa alikana shtaka lake.

Hakimu Khoi alisema kifungu Namba 29 (b) cha Sheria ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya sura Namba 95 iliyorejewa 2019 kinaelekeza mtu aki-kamatwa na bangi inayozidi kilogram 20 hatapata dhamana.

Kutokana na sheria hiyo, aliamuru mshtakiwa apelekwe mahabusu mpaka Agosti 19, mwaka huu.

Katika kesi ya pili, Mshamu Tindwa, amesomewa mashtaka mbele ya Hakimu Mkazi Joyce Mushi akidaiwa kukutwa akisafirisha kilo 26.69 za bangi.

Katika kesi ya tatu, Julai 21, mwaka huu aneo la Kikobo mshtakiwa Amada Tindwa alikutwa akisafirisha kilo 30.04.

Washtakiwa wote wamekana mashtaka. Kesi zote zitasikilizwa tena Agosti 19, mwaka huu.

Mwalimu matatani tuhuma kumbaka mwanafunzi

Na Jumbe Ismailly, SINGIDA

JESHI la Polisi Mkoani Singida linamshikilia Mwalimu wa Shule ya Msingi Misuna, Manispaa ya Singida, Alphonse Festo maarufu kwa jina la Faraja (26), kwa tuhuma za kumbaka mwanafunzi wa darasa la sita katika shule ya msingi Misuna, alisema Mutabihirwa.

Kamanda wa Polisi Mkoaa wa Singida, Kamishna Msaidizi (ACP) Stella Mutabihirwa, alisema jana kuwa tukio hilo lilitokea Agosti Mosi, mwaka huu, saa 7:00

usiku katika mtaa wa Misuna, nyumbani kwa mwalimu huyo.

"Mnamo Agosti 1, 2021 majira ya saa 6:40 mchana, Jeshi la Polisi lilipokea taarifa ya kubakwa kwa mtoto mmoja mwenye umri wa miaka 13, ambaye ni mwanafunzi wa darasa la sita katika shule ya msingi Misuna," alisema Mutabihirwa.

Kamanda huyo alisema baada ya taarifa hizo, polisi walifanya uchunguzi na kubaini kuwa mtoto huyo alibakwa na Festo ambaye ni mwalimu wa shule ya msingi Misuna, ambayo anasoma

mwanafunzi huyo.

Mutabihirwa alisema uchunguzi wa awali umebaini kwamba chanzo cha tukio hilo ni tamaa ya kimwi na kwamba mbinu aliyotumia mtuhumiwa ni kumhadaa mtoto huyo kwa kumwahidi kuwa atamuo na kumpeleka nyumbani kwake na kumpatia mai-sha mazuri na hatimaye kutenda tendo hilo la ubakaji.

"Jeshi la polisi lilifanya msako mkali na kufanikiwa kumkama-ta mtuhumiwa ambaye bado anashikiliwa wakati taratibu za kumfikisha mahakamani zikien-

delea. Tayari jalada la kesi yake limefikishwa kwa mwanasheria na kwamba hali ya afya ya mtoto inaendelea vizuri na anaendelea na masomo," alisema.

Mutabihirwa alitumia fursa hiyo kutoa wito kwa wananchi wa mkoaa wa Singida kuachana na vitendo vya ubakaji kwa kuwa ni vya kikatili na husababisha maumivu na magonjwa ya kuambukiza kama vile UKIMWI, mimba za utotonii, athari za kisaikolojia na wakati mwingine vifo.

Mkuu wa Wilaya ya Iringa, Mohammed Moyo, akipatiwa chanjo ya corona juzi katika Kituo cha Afya cha Frelimo, Manispaa ya Iringa.
PICHA: MPIGAPICHA WETU.

'Msiwakaribishe watu wasiovaa barakoa'

Na Shaban Njia, KAHAMA

MKUU wa Wilaya ya Kahama, Festo Kiswaga, amewataka wananchi wa wilaya hiyo kuacha tabia ya kuwakaribisha watu kuingia majumbani mwao bila kuva barakoa ili kuzilinda familia zao dhidi ya corona.

Amesema kuna baadhi ya watu wamekuwa wakiwakaribisha wageni mbalimbali wakiwa ha-

wajavaa barakoa wala kunawa mikono hali ambayo inaweza kuchangia kuongezeka kwa maambukizi ya corona kwa familia.

Kiswaga aliyasema hayo jana wakati akizindua chanjo ya corona kiwilaya katika Hospitali ya Manispaa ya Kahama na kusisitiza kuwa barakoa ni muhimu hata nyumbani hasa wageni wanapokuwa wanawatembelea kwa kuwa hajulikani wanatoka sehemu gani.

Alisema hata wale amba wanafanya biashara kwa kutumia pilkipiki za miguu mitatu (bajaji) wahakikishe abiria wao pia wanavaa barakoa. Pia alisisitiza kuwa wahababari pia wanapaswa kuwa mstari wa mbele katika kuelimisha jamii juu ya ugonjwa huo hatar. Katika hatua nyingine, Kiswaga alito onyo kwa watumishi wa idara ya afya wasijihusise na

tabia ya kuuza chanjo hizo kwa wananchi kwa kuwa zinatolewa bure. Alisema hata wavumilia wale amba wanapishana na maagizo ya serikali kuhusu chanjo hiyo.

Mkoaa wa Shinyanga tarayi umepokea chanjo 25,000 kwa ajili ya kutoa huduma na kwamba zinawenza kuongezeka kulingana na idadi ya watu amba watajitezea kupata huduma hiyo.

Vituo ambavyo vitatumika

kutoa chanjo wilayani Kahama ni Halmashauri za Ushetu, Msalala na Manispaa ya Kahama na kwa manipia ni katika vituo vya afya vya Kagongwa, Iyenze, Mwendakulima na Hospitali ya Wilaya.

Katika Halmashauri ya Ushetu ni vituo vya afya vya Nyamilanga-no, Ushetu na Bulungu huku katika Halmashauri ya Msalala na vituo vya afya vya Lunguya, Isaka na Bugarama.

Mbunge ataka kurudisha stendi ya zamani

Na Ashton Balaigwa, MOROGORO

MBUNGE wa Morogoro Mjini, Abdulaziz Abood, ameutaka uon-gozi wa Manispaa ya Morogoro, kurudisha stendi ya Daladala iliyoko katikati ya mji na kuweka kituo kingine katika eneo la Masika, ili kuepusha ajali, msongamano na usumbufu kwa wananchi.

Abood alisema hayo jana baada kupokea malalamiko ya wananchi na viongozi wa vyama vya usafirishaji wa abiria wakiwamo daladala, bajaji na wafanyabashara wadogo, maarufu kama machinga.

Hali ya manispaa kwenye usafiri, alisema si shwari na imetuwa ikitabashira ajali kwa wanaotembea kwa miguu na usalama wa abiria kutokana na kutokuwapo kwa utaratibu mzuri unaochanganya na kukosekana kwa vituo rasmi.

Alisema utaratibu wa sasa kati ya vituo vya daladala na bajaji umekuwa ukichangia kuwapo kwa misongano wa magari katikati ya mji kutokana na vituo vili-vyowekwa kutokua rafiki kwa abiria na vyombo vya usafiri. Alisema hali hiyo inasababisha abiria kusubiri kando ya barabara, ili kupata usafiri.

"Tangu kituo cha daladala cha mjinji kugeuzwa kuwa maegesho ya magari binafsi na daladala kutakiwa kutumia kituo kipywa cha Mafiga, hali ya msongamano katikati ya mji ni kubwa na inasababisha ajali kila siku, kutokana na abiria kusimama eneo lolote kupanda basi au bajaji" alisema.

Mbunge huyo alitolea mfano eneo la Masika ambako kuna msongamano wa magari na abiria nyakati zote wakati pemberezoni mwa barabara kuna eneo la wazi, lakini badala ya kutumika kama kituo kidogo cha daladala, wamepewa watu wanaoendesha

michezo ya kubahatisha huku wananchi wakiendelea kuteseka na usafiri.

Ili kumaliza msongamano, alisema manispaa na wadau wa usafirishaji wanapaswa kurudisha kituo kidogo cha zamani cha daladala katikati ya mji na kuwapa kwa mistari bajaji na daladala wakati hatua zingine zikiedelea.

"Kwa maoni yangu sioni faida ya kuweka maegesho kwa magari binafsi katika stendi ya daladala na kuziacha daladala na bajaji, ambazo zimekosa vituo rasmi na badala yake kuleta msongamano barabarani, hivyo kusababisha ajali kwa abiria wanapopanda au kushuka," alisema Abood.

Ili kukifanya kituo kipywa cha daladala cha Mafiga kuwa endelevu, alishauri mabasi ya mikoani yanayopita barabara kuu ya Iringa-Dar es Salaam, yafanyiwe utaratibu wa kuingia na kutoka katika kituo hicho na yale yanayokwen-

da nje ya manispaa, yahamishiwe eneo hilo kutoka stendi kuu ya Msamu.

Mwenyekiti wa Waendesa Daladala Manispaa ya Morogoro, Hemed Shabani, alisema viongozi wa usafirishaji ndio wamekuwa chanzo kikubwa cha kuwapa kwa msongamano huo kwa kuwa wanakaa kwenye vikao vya makubaliano kati ya daladala na bajaji, lakini hawasimamii utekelozaji.

Naye Mwenyekiti wa Waendesa Bajaji, Manispaa ya Morogoro, Elmasha Hamisi, alipendekeza daladala zirudi stendi ya zamani na kwa bajaji zinazotoka, Kasanga, Chamwino na SUA zipewe eneo la wazi la soko kuu la Chifu Kingalu.

Pia, alisema bajaji zinazotoka sehemu nydinge ziendelee kubaki eneo la JUWATA na wakipatiwa maoneo hayo watajisimamia na kuondoa msongamano na vugru.

Meneja Mradi wa kujenga nyumba za makazi wa Kampuni ya Muriya ya nchini Oman, Ghizlane Gouch, akizungumza na waandishi wa habari jijini Dar es Salaam mapema wiki hii, wakati uzinduzi wa maonyesho ya makazi kwa wakazi Tanzania wanaotaka kununua nyumba nchini humo. Kulia ni Ofisa Mkuu wa Fedha wa kampuni hiyo, Mohamed Abdallah. **PI-CHA: JUMANNE JUMA**

washindi ni pamoja na umri usi-ozidi miaka 35 na mshiriki awe na biashara si zaidi ya miaka mili-wili pamoja na kuwa mpambanaji mwenye stori ya kuvutia zaidi juu ya namna aliyooanza biashara na wapi anataka kuipeleka biashara hiyo.

"Kupitia bia yetu ya Pilsner Lager, tumeuka na kampeni hii ijulikanayo kama 'Kapu la Wana' kwa vijana wapambanaji ili kuwawezesha kufikia malengo yao na mafanikio kwa wakati.

"Kupitia bia yetu ya Pilsner Lager, tumeuka na kampeni hii ijulikanayo kama 'Kapu la Wana' kwa vijana wapambanaji ili kuwawezesha kufikia malengo yao," alisema Raphael.

"Pilsner ni bia ya vijana wapambanaji, wasiokata tamaa na wenyi kiu ya kufikia mafanikio makubwa. Tumeona ni vyema kuwawezesha wateja wetu amba wana kiu ya kufikia mafanikio kwa kuwapa vitendeza kazi ili wazidi kusonga mbele zaidi," alisema.

Kwa mujibu wa Meneja wa Pilsner Lager, Ester Rapahel, shinda no hilo ni mahususi kwa vijana

washindi ni pamoja na umri usi-ozidi miaka 35 na mshiriki awe na biashara si zaidi ya miaka mili-wili pamoja na kuwa mpambanaji mwenye stori ya kuvutia zaidi juu ya namna aliyooanza biashara na wapi anataka kuipeleka biashara hiyo," alifafanua.

"Kushiriki kwa njia ya baa, nunua bia yako ya Pilsner upate namba ya ushiriki. Mawazo bora matano yatapitishwa baada ya timu kujiridhisha na uhalisia wa shughuli ikwamko kuwatemebelea wapambanaji hao katika maeneo yao ya kazi," aliongeza.

Watuhumiwa wanne wa ujambazi wauawa

Na Said Hamdani, LINDI

WATU wanne wanaosadikiwa kuwa majambazi, wameuawa wakati wakirushiana risasi na polisi baada ya kukataa kutii amri ya kusima walipoamuriwa kufanya hivyo.

Kamanda wa Polisi Mkoa wa Lindi, Kamishna msaidizi (ACP) Mtatiro Kitinkwi, aliwaambia waandishi wa habari jana kuwa watu walieuawa mpakani mwa Wilaya za Nachingwea na Ruangwa wakiwa kwenye pikipiki mbili usiku eneo la stesheni ya zamani ya reli.

Kitinkwi aliwatajata watu hao kuwa ni Maulidi Lwambo na mwininge aliyefahamika kwa jina la Awesi na wengine hajajafahamika majina. Miili ya watu hao imehifadhiwa katika Hospitali ya Rufani ya Mkoa wa Lindi ya Sokoine.

Aidha, Kitinkwi alisema taarifa za kiitelijensia walizozipata ziliwaeleza uwapo wa kundi la majambazi ambalo linafanya uhalifu ndani ya mkoa katika Wilaya za Nachingwea na Liwale na kwamba kundi hilo lilipanga kutekeleza uhalifu wilayani Ruangwa.

Baada ya kupata taarifa hiyo, alisema Jeshi la Polisi liliweka mtego sambamba na doria za magari na pikipiki kwenye maunganisho ya barabara za kutoka Nachingwea na Ruangwa kuitia Nanganga na kuwapata watuhumiwa hao wakiwa wamepakizana katika pikipiki mbili zilizoondolewa namba za usajili.

Kitinkwi alisema watu hao baada ya kufika eneo la stesheni ya zamani, walismamishwa na askari waliokuwa doria kwa lengo la kuwahoji ili wawajue kama raia wema lakini walikataa na ghafila wakaanza kurusha risasi ndipo askari wakajibu mashambulizi na kuwaua.

Alisema katika majibizano hayo, watu wanne katika hao sita walijeruhiwa kwa risasi na kupelekwa Hospitali ya Sokoine huku eneo la tukio wakikutwa wakiwa na bunduki moja aina ya shotgun Na. 09010030 ikiwa na risasi 10 mashuka mawili ya kimasai.

Vitu vingine ni pamoja na simu mbili, begi moja jeusi la kubeba mgongoni, mfuko wa kinamama, panga, vocha 42 za aina mbalimbali za simu, laini za simu, fulana, sweta moja na tiketi ya kusafiria kutoka Morogoro kwenda Dar es Salaam yenye jina la Maulidi Lwambo.

SBL yatangazia neema vijana wapambanaji

Na Mwandishi Wetu

KAMPUNI ya Bia ya Serengeti (SBL) kupitia bia yake ya Pilsner Lager, inatarajia kutoa zawadi za zaidi ya Sh. Milioni 50 kwa washindi watano kupitia promosheni mpya ya 'Kapu la Wana'.

Kupitia promosheni hiyo, kila mshindi atajishindia zawadi mbalimbali zenyne thamani ya zaidi ya Sh. milioni 10.

Taarifa iliyotolewa jana na SBL, ilisema washindi watakonufaika na fedha hizo ni kutoka kanda ya Kati, Kusini, Kaskazini, Pwani na Kanda ya Ziwa na kwamba kila mshindi atajipatia vitendeza kazi vyenye thamani ya Sh. milioni 10 ambavyo vitamwezesha kuboresha biashara anayofanya na kutimiza ndoto zake.

Kwa mujibu wa Meneja wa Pilsner Lager, Ester Rapahel, shinda no hilo ni mahususi kwa vijana

wapambanaji wanaofanya shughuli mbalimbali kama kilimo, uvuvi, saluni, na bodaboda amba wanatamani kufikia malengo makubwa lakinwanakosa uwezeshaji hali inayowapunguzia kasi ya kufikia malengo yao na mafanikio kwa wakati.

"Kupitia bia yetu ya Pilsner Lager, tumeuka na kampeni hii ijulikanayo kama 'Kapu la Wana' kwa vijana wapambanaji ili kuwawezesha kufikia malengo yao," alisema Raphael.

"Pilsner ni bia ya vijana wapambanaji, wasiokata tamaa na wenyi kiu ya kufikia mafanikio makubwa. Tumeona ni vyema kuwawezesha wateja wetu amba wana kiu ya kufikia mafanikio kwa kuwapa vitendeza kazi ili wazidi kusonga mbele zaidi," alisema.

Meneja huyo alisema moja ya vigezo vitakavutumika kupata

washindi ni pamoja na umri usi-ozidi miaka 35 na mshiriki awe na biashara si zaidi ya miaka mili-wili pamoja na kuwa mpambanaji mwenye stori ya kuvutia zaidi juu ya namna aliyooanza biashara na wapi anataka kuipeleka biashara hiyo.

"Tunatambua kwamba ujasiriamali na biashara si kitu rahisi. Unahitaji maono, uwekezaji na uvumilivu ili kupiga hatua. Kila mmoja ana namna yake ambayo ameanzisha biashara au kazi anayofanya sasa hivi. Kwa hiyo tunachokifanya ni kuchukua mawazo na stori bora zaidi amba zitaamsha ndoto za vijana wengi," alisema.

Kwa mujibu wa Meneja wa Pilsner Lager, Ester Rapahel, shinda no hilo ni mahususi kwa vijana

Wazee wapigiwa chapuo kupata chanjo ya corona

Na Augusta Njoji, DODOMA

SERIKALI imewahamasisha wazee kuchangamkia kupata chanjo ya corona kwa kuwa ni kundi ambalo liko kwenye hatari ya kupata maambukizi.

Naibu Waziri wa Afya, Maendeleo ya Jamii, Jinsia, Wazee na Wato-to, Mwanaidi Ali Khamis, alitoa rai hiyo jana alipokuwa akizungumza na waandishi wa habari, jijini hapa. Alisema wazee ni kundi ambalo liko kwenye hatari ya kupata maambukizi ya corona na jamii iwahamasisha waende kwenye vi-

tuo vya kutolea chanjo ili wapate huduma hiyo.

"Tunalisitiza hili kwasababu wazee ni tunu ya taifa na wanasta-hili kulindwa na majanga mbalimbali ikiwamo kuimarishe ulinzi na usalama wa afya zao, uzee na kuzeeka unaambatana na upungufu wa kinga mwilini serikali inatoa wito kwa wazee wote nchini kujitekeza kwa wingi kutumia fursa ya chanjo ya UVICO-19 (corona)," alisema.

Aliwagiza maofisa ustawi na maofisa maendeleo ya jamii nchini kuhakikisha wanahamasisha wa-zeekupitia majukwaa mbalimbali

yakiwamo mabaraza ya wazee ili wapate elimu namna ya kupata chanjo katika vituo viliviyopangwa.

"Katika kutekeleza jukumu hilo maofisa ustawi, watoa huduma za afya na maofisa maendeleo ya jamii wahakikishe wazee wanapewa kipaumbele katika kupata huduma ya chanjo bila usumbufu wa aina yeyote," alisema.

Aliomba mashirika na asasi za kiraia zinazotoa huduma kwa wa-zee kuandaan na kuendesha programu mbalimbali za kuhamasi-sha wazee kwenda kupata chanjo ya corona.

Hata hivyo, alisema hadi sasa

kwenye mikoa yote mwitikio upo vizuri na wananchi wengi wanajitekeza.

"Tuna wasiwas chanjo zitak-wisha zilizoletwa kwa awamu ya kwanza kutoptana na mwitikio mkubwa. Wengine watalazimika kusubiri awamu nyininge, wananchi wamehamasika na hatujapatia changamoto yeyote ya chanjo," alisema.

Kaimu Kamishna wa Ustawi wa Jamii, Shilungu Ndaki, alisema wa-zee wasiojua kusoma na kuandika watatambuliwa mapema na wata-patiwa huduma ya chanjo bila bu-ghudha yoyote.

Waziri wa Nchi, Ofisi ya Makamu wa Rais, Muungano na Mazingira, Selement Jafo (kushoto), akimsikiliza Jordan Ombeni, mwanafunzi wa kidato cha kwanza shule ya St. Carolus ya Manispaa ya Singida, kuhusu utafiti walioufanya wa kilimo cha kutumia maji kidogo kwenye umwagilaji wa mimea kwenye bustani na kilio, alipotembelea shulen hapo jana, kujionea utafiti huo utakaosaidia utunzaji mazingira. **PICHA IBRAHIM JOSEPH**

Walengwa TASAF wapata soko la zabibu

Na Renatha Msungu, CHAM-WINO

WALENGWA wa mpango wa kunusuru kaya maskini kupitia Mfuko wa Maendeleo ya Jamii (TASAF), wamepata soko la uhaki-ka la zabibu kutoka kwa wanunu-zi wa nje na ndani ya nchi.

Kutokana na upatikanaji wa soko hilo, walengwa hao kwa sasa wanauza kilo moja kwa Sh. 1,500 badala ya Sh. 1,000 ilivyokuwa awali. Mtendaji wa Kata ya Handali, iliyoko wilayani Chamwino, Khalfan Mayagila, aliyasema hayo katika ziara ya kutembelea mradi

wa shamba lazabibu kwa waleng-wa hao wilayani hapa.

Mayagila alisema kwa sasa wa-napata wanunu-zi kutoka Kenya na wengine katika viwanda mbalimbali hapa nchini.

"Msimu huu tunauhakika na zabibu kwa sababu tumepesta wanunu-zi wengine na ushindani unaonekana kulingana na bei ambazo wanunu-za," alisema Mayagila.

Alifafanua kuwa mradi huo ulianza mwaka 2016 wakiwa na ekari mbili na nusu.

"Msimu huu tunatarajia kuvuna zabibu nyingi ambazo zitauzwa na

fedha zitakazopatikana zitatumika kufanya maendeleo mbalimbali ya walengwa," alisema.

Naye mnufaika wa TASAF, Damalis Mtagwa, aliishukuru TASAF kwa kusaidia kwa kiasi kikubwa kujinua kiuchumi na kupiga hatua katika kujitegemea.

Alisema katika shamba hilo ambalo limekuwa shamba darasa kwao, kila mlengwa baada ya kujifunza aliamua kutoka na kwenda kuanzisha mashamba yao men-gine.

"Kwa kweli TASAF imesaidia wananchi kuinuka kiuchumi kwa sababu kupitia fedha za nguvu

kazi ambazo zinatolewa na TASAF zimesaidia sana kuwa inua wananchi," alisema Mtagwa.

Mratibu wa TASAF Wilaya ya Chamwino, Mbegu Yange, alisema wamekuwa wakiwfundisha walengwa namna ya kutumia fedha wanazopewa kujikwamua kiuchumi.

Alisema walengwa wengi wamepiga hatua kubwa na wanafikiria kuendelea kuwa waja-siriamali wakubwa kupitia maarifa waliyopata kwenye mpango huo.

Aliahidi kuwa TASAF itaendelea kutoa elimu kwa walengwa kujitegemea kiuchumi.

Bila kuva barakoa usifanye biashara

Na Peter Mkwavila, DODOMA

UONGOZI wa Soko la Sabasaba jijini Dodoma umewataka wafanyabiashara kutofanya biashara zao wakiwa wame-vaarabakoa na kuweka vitakasa mikono kwenye maeneo yao ili kukabiliana na corona.

Pia watu wote wanaoingia katika soko hilo wametakiwa kuvaarabakoa na kunawa mikono kwa maji tiririka yaliyowekwa kwenye milango ya kuinilia sokoni hapo.

Akizungumza kwa niaba ya uongozi wa soko hilo, Makamu Mwenyekiti Adam Kombo, alisema angalizo hilo ni sehemu ya utekelezaji wa agizo la Mkuu wa Mkoa wa Dodoma, Anthony Mtaka, ambaye ameagiza maeneo yote yenyenye mikusanyiko ya watu kujihad-hari ya ugonjwa huo.

Kombo alisema pamoja na kuwa-himiza wafanyabiashara kuchukua thadhari pia kwa upande wa watumiaji wengine wa soko hilo, watakaoingia wahakikishe na wao wanavaa barakoa na kunawa mikono.

Alisema kuwa uhamasishaji wa ku-vaarabakoa na kunawa maji na sabuni kwa wafanyabiashara na watumiaji wa soko hilo ni endelevu.

"Uongozi wa soko unawashauri wa-naoingia kwenye soko hilo pamoja na wafanyabiashara wenye kuhakiki-sha wanafuata maeleko ya wata-alamu hao wa afya ili kuepukana na maambukizo ya corona," alisema.

Naye Katibu Msaidizi wa Soko, Victor Challo, alisema baadhi ya wafanyabiashara wamekuwa hawachukui thadhari za kujilinda na ugonjwa huo.

Alisema baadhi yao wamekuwa wakiufananisha ugonjwa huo wa corona kama maradhi mengine hivyo hakuna haja ya kuvaarabakoa wala kunawa maji na sabuni.

Ofisa Afya wa Kata ya Viwandani, Fausta Kibiki, alisema kwenye soko hilo kuna maeneo matatu ambayo kuna hatari ya watu kupata maambukizi ikiwa elimu ya ziada haitatolewa kwa upande wao.

Kibiki aliyataja maeneo ambayo yanahitaji kupatiwa elimu ya ziada ya kujihadhari na maambukizi hayo ni pamoja na wanaodakisha mitumba, waendesha bodaboda, wauzaji wa mboga na matunda na eneo la stendi ya daladala wanakopandia na kushusha abiria ndani ya soko hilo.

"Elimu zaidi ya ziada inahitajika kwenye maeneo hayo, kutokana na wingi wa watu na walio wengi hawa-vai barakoa, na hata hayo maji tiririka pamoja na sabuni hakuna," alisema.

Ofisa huyo aliutaka uongozi huo wa soko kuhakikisha wanashirikiana kwa pamoja katika utoaji wa elimu ili kila mmoja ajilinde na ugonjwa huo.

Corona yaipaisha teknolojia habari

Na Rahma Suleiman, ZANZIBAR

MARADHI ya corona yameshawishi kukua kwa teknolojia ya mawasiliano ya 'zoom' na kusaidia watu mbalimbali wakiwamo waandishi wa habari kushiriki mikutano na warsha mbalimbali kutumia mtandao huo.

Matumizi ya kasi ya teknolojia hiyo ya mtandao wa 'zoom' yameshika kasi baada ya dunia kukumbwa na janga la corona. Baadhi ya nchi zimeshitisha mikutano na warsha ya kuwakutani-sha watu ana kwa ana kutoka mataifa mbalimbali.

Akizungumza na Nipashe, Haji Nas-sor, mwandishi wa habari kisiwani Pemba, alisema mtandao wa 'zoom' umemsaidia kujifunza mambo mengi kwa kushiriki katika mikutano na warsha mbalimbali za ndani na nje ya nchi. Haji alisema amekuwa mtumiaji mkubwa wa teknolojia ya mtandao huo baada ya Tanzania kukumbwa na janga la corona ambao umeenea dunia nzima.

"Kabla ya janga hili la corona sikua na matumizi ya 'zoom' na wala siku nafahamu matumizi yake lakini kwa sasa ni mtumiaji mkubwa wa zoom na imenisaidia sana kupata elimu mbalimbali kujitia taaluma yangu ya uwandishi wa habari," alisema.

Alisema licha ya kutohudhuria mafunzo na mikutano mbalimbali kwa njia ya ana kwa ana lakini mtandao huo umemfanya kuwa karibu na waandishi wezake ambao wako nje ya Kisiwa cha Pemba ambao hushiriki katika mtandao wa 'zoom' kwa kuji-funza na kupata elimu mbalimbali.

"Nalipongeza sana shirika la kusaidia waandishi wa habari Inter News. Kabla ya corona ilikuwa ikitukutani-sha na waandishi wa habari mbalimbali kutoka Tanzania Bara na Zanzibar kujitia warsha na mafunzo mbalimbali. Licha ya uwapo wa corona haikusi-ta kutupa elimu na kwa sasa huitoa kwa njia ya mawasiliano ya zoom.

Mwajuma Juma, mwandishi mwan-damizi wa kisiwani Unguja, alisema mfumo wa mawasiliano kwa njia ya 'zoom' ni mzuri lakini una changamoto zake. Alisema miongoni mwa changamoto hizo ni gharama ambapo ili kufanikisha kutumia mtandao huo ni lazima uwe na fedha kwa ajili ya intaneti katika simu au komputa ili kutumia mtandao huo.

Mwajuma alisema licha ya gharama ya fedha pia wakati mwingine ma-wasiliano huwa ya shida ambapo intaneti huwa haikamati, hivyo kushindwa kushiriki katika mikutano au warsha iliyoandaliwa kujitia mtandao huo.

Mkunzi kutoka Inter News, Ali Haji Mwadini, alisema mafunzo ya-nayotolewa kwa njia ya mtandao wa 'zoom' yanaepusha msongamano ya watu kuka pamoa na ni njia moyawapo ya tahadhari ya kujikinga na corona.

Makamu wa Kwanza wa Rais wa Zanzibar, Othman Masoud (kulia), akisalimiana na Balozi wa Msambiji, Agostinho Abaca, aliefika Ofisi kwake Migombani, Mjini Zanzibar jana, kwa ajili ya kujitambulisha. **PICHA: RAHMA SULEIMAN**

Mfumo kuandaliwa kuendeleza utalii

Na Rahma Suleiman, ZAN-ZIBAR

WIZARA ya Maliasili na Utalii na Wizara ya Utalii na Mambo ya Kale Zanzibar, zimekubaliana kuandaa mfumo wa kitaalamu wa kufanya kazi kwa pamoja utakaoleta matokeo chanya ya kuendeleza na kuukaza utalii wa pande hizo mbili.

Mawaziri wa wizara hizo, Dk. Damas Ndumbaro, na Lela Muhammed Mussa, walifliku makubaliano hayo katika mikutano wao wa pamoja uliofanyika mjini Zanzibar.

Walisema wizara hizo zinafanya kazi moja ingawa zinatofautiana katika baadhi ya mae-neo, hivyo kuna umuhimu wa kushirikiana kuongeza nguvu za kiutendaji.

Kwa mujibu wa mawaziri hao, mfumo utakaoundwa utakuwa katika sehemu kuu tatu ikiwamo ya maofisa na wataalamu kutoka wizara hizo ikifuatiwa na ya makatibu wakuu na kwa mawaziri husika wa ziara hizo.

Mawaziri hao walikubaliana kuunganisha vivutio ya pande zote mbili katika kuvitangaza ili wageni wanaoingia nchini watambue uzuri wake ili sekta ya utalii Tanzania ipate hadhi

kubwa katika ngazi ya kimataifa.

Waziri Lela alisisitiza suala la uaminifu kwa wadau wote wa utalii wa serikali na binafsi katika ngazi zote ili kuupa sifa ya kipekee utalii wa Tanzania.

Alisema kufanya matangazo ya vivutio nya utalii nya Zanzibar kuwa vina urithi huu ambao una soko kubwa kimataifa hasa katika nchi za iliyokuwa Shirikisho la Urusi. "Wakati huu ni mwafaka wa kuandaa mazingira mazuri ya kutengeneza faida katika biashara hii ya utalii nchini, hivyo kuna ulazima wa kuondoshwa kwa vikwazo vyote vinavyokwamisha au vinavyoleta sintofahamu ya kusonga mbele kwa sekta hii muhimu ya taifa," alisema.

Dk. Ndumbaro kwa upande wake alisema vivutio ambayo havijafanyiwa matangazo ya kutosha vikiwamo nya urithi wa Kiswahili na Mswahili na Urithi wa Uisilamu uliopo kwa karne

nyingi katika mikoa mingi ya Tanzania Bara na Zanzibar kwa kiasi kikubwa vitaongeza idadi ya wageni wanaoingia nchini.

Aliitaja mikoa ya Mtwara, Kilwa, Tabora, Lindi, Tanga, Kigoma na visiwa vyote nya Zanzibar kuwa vina urithi huu ambao una soko kubwa kimataifa hasa katika nchi za iliyokuwa Shirikisho la Urusi. "Wakati huu ni mwafaka wa kuandaa mazingira mazuri ya kutengeneza faida katika biashara hii ya utalii nchini, hivyo kuna ulazima wa kuondoshwa kwa vikwazo vyote vinavyokwamisha au vinavyoleta sintofahamu ya kusonga mbele kwa sekta hii muhimu ya taifa," alisema.

Wanahabari wafundwa haki za raia

Na Rahma Suleiman, ZAN-ZIBAR

WAANDISHI wa habari visi-wani Zanzibar wametakiwa kutambua umuhimu wa haki za kila raia pamoja na kujikita katika kuongeza kasi ya ushawishi wa uwajibikaji kwa taasisi mbalimbali za serikali na sekta binafsi.

guu Wilaya ya Kati, Unguja.

Alisema waandishi wa habari wana wajibu mkubwa kwenye jamii, hivyo wanapaswa kuwekeza nguvu zao ikiwa ni pamoja na kuhakikisha haki za kila raia zinakuwapo na kulindwa na kwamba kufanya hivyo ni kutekeleza majukumu ambayo yataisaidia jamii.

Pia aliwataka wanahabari kutumia kalamu zao kwa kuhoji na kuifuatilia miradi inayowahu zaidi wanawake ambayo haifanyi vizuri kwa kuwa ni sehemu ya jamii inayohitaji kuungwa mkono, hivyo kuendelea kukaa kimya hakutawasaidia wanawake ambao ndio sehemu yenye mchango mkubwa kwa jamii.

Akiwasilisha mada ya uwajibikaji na haki za binadamu, Mhadhiri wa Chuo Kikuu cha Taifa Zanzibar (SUZA), Dk. Mzee Mustafa, alisema waandishi wa habari wana dhima kubwa ya kuibadili jamii. Alisema vyombo nya habari vinapaswa kuishawishi jamii kujitambua kuwa ni sehemu ya watu wanaopaswa kushirikishwa katika mipango mbalimbali ya maendeleo.

Alisema iwapo jamii itashirikishwa ni wazi kuwa maendeleo ya haraka yatapatikana sambamba na kuigusa jamii moja kwa moja na yale yote wanayoyahitaji kutambulika kwa ura-hisi.

MSAMI

JUMAMOSI AGOSTI 7, 2021

Uk.14

Nipashe
MWANGA WA JAMII

BT
**BURUDANI
TELE**

PENZI LA KISASI **Ruby ft Moze Iyobo** **Aunty Ezekiel ft Kusah**

HIVI karibuni mashabiki wa muziki waliju-muika kwa wingi katika mitandao ya kijamii, kujadili juu ya penzi jipya linalowahusisha wasanii Hellen Majeshi maarufu kama Ruby na Mose Iyobo.

Kilichofanya mjadala huo kuwa mkali kutokana na penzi hilo ni kama la kisasi, kwani Ruby anaona kusalitiwa na mwigizaji Aunty Ezekiel kwa kumchukua mwanaume wake Kusah.

Kwa upande mwingine Mose Iyobo, moyo wake nado hau-jakubali baada ya mama wa mtoto wake, Aunty Ezekiel, kumbwaga na kisha kuanzisha

uhusiano na Kusah. Kusah ambaye ni mwanamuziki na Aunty Ezekiel tayari wana mtoto wa kike.

Baadhi ya wachambuzi wanasema penzi hilo ni sawa na kisasi juu ya kisasi, kwani kila 'kapo' inaonekana kufanya hivyo kama kulipiza kisasi kwa mwenzie.

Ikukmbukwe Kusah alikuwa akimtuhumu Ruby kutoka kimapenzi na msanii wa WBC ambaye ni Iyobo, na baada ya kuachana aliamua kuwa karibu na Aunty Ezekiel.

"Kusah ameama kuwa na Aunty Ezekiel kama kulipa kisasi kwa Iyobo, ambaye wakati wote alikuwa akim-

tuhumu kutoka na Ruby. Hii sawa na filamu ya kuperendeza," amesema Juma Shauri.

Hata hivyo, amesema Iyobo hata kama hakuwa na nia ya kuwa na Ruby, lakini aliamua kuanzisha uhusiano huo kama kuonyesha yeye naye anaweza kuchukua hatua kama hiyo.

"Naamini mapenzi ya aina hii huwa ni vigumu kudumu kwa sababu kila mtu ameanzisha uhusiano kwa nia ya kujionyesha kwamba anaweza

kumuumiza mwenzake," amesema Sarah Thomas.

Kuibuka kwa mjadala huo ni baada ya Ruby, kushiriki maoni katika picha ya Mose Iyobo, katika kukumbuka siku ya kuzaliwa kwake.

Aliandika maneno mazito "Happy birthday Baba Cookie, nakupenda sana na unajua".

Andiko hilo liliwashtua watu wengi kiasi ambacho kila mtu alitoa maoni tofauti.

BASI SAWA

Patrick Kanumba mbona husomeki?

MWIGIZAJI wa filamu za Bongo Muvi, Patrick Kanumba, amemshangaa Gigy Money, kwa kudai wana uhusiano wa kimpenzi, akisema hawezu kufanya kitu kama hicho. Akijibu madai hayo kupitia EATV, msanii huyo amesema, mapenzi kati yake na Gigy Money ni sawa na mbingu na ardi na kwamba haiwezekan. "Hapania sio kweli, chanza chake sijui imetoka wapi mimi nashangaa, sijawahi kuwa kwenye uhusiano naye kabisa hata hao watu wa mitandaoni sijui nao wanatoa wapi nashangaa".

Msami atafuta la undani

MWANAMUZIKI wa Bongofleva, Msami Baby, amesema msanii mwenzake Barakah The Prince, kwa sasa ameishiwa kiasi ambacho anamsaidia nauli na pesa ya kula. "Barakah hana pesa ya kuniipa, wakati anaanza kuimba mimi nishaacha kuchenza nafundishi na umarufi ninso, yule ni kijana wangu wakati mwingine hana pesa ya kula namsaidia, namwezesha kwenye bodaboda na namtumia miamala, ili kumsaidia" amesema Msami Baby. Wawili hao wamekuwa wakitupiana maneno mitandaoni kuhusu madai ya kushuka kwa muziki Bongo.

Mfalme Mwovu: Mungu akupi ulemavu, ukakosa mwendo

Na Adam Fungamwango

WASWAHLI wana msemo wao mmoja hivi. "Mungu akupi ulemavu, hakunyimi mwendo." Wana maana kuwa binadamu anaweza kuwa na matatizo lukuki, lakini baadaye yataatalutika tu. Pia mtu anaweza kuonekana mbaya, lakini sivyo kama anavyoonekana. Upande wa pili ni mtu mwema, ilia kuna binadamu walimfanya kuwa hivyo. Maana nyininge ya msemo huu ni kwamba hakuna mtu mbaya

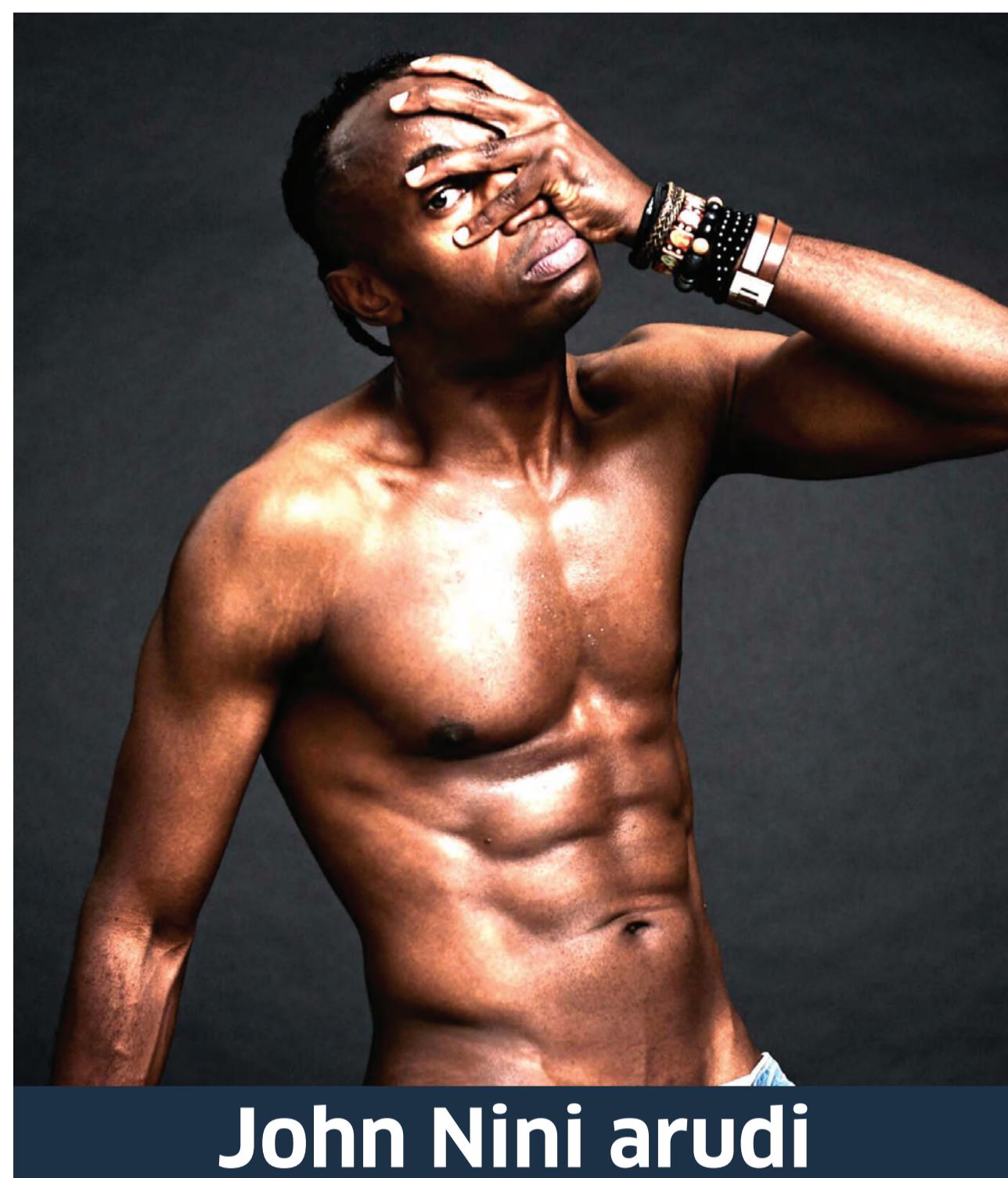
kwa binadamu wote. Hapa leo tutaiangalia filamu ya 'Mfalme Mwovu' ambayo itatueleza kila kitu ambacho nimekizungumza hapa.

Baadhi ya wasanii walicheza filamu hivo ni mzee Msisiri wa Msisiri aliyecheza kama Mfalme Gotagota, Ally Sheria aliyecheza kama Mzengo, Khadija Rashid aliyecheza kama Anita na Hamdani Ibrahim aliyecheza kama Mgumo. Kwenye himaya ya ardi ya Nzangu anatokea kiumbe wa ajabu anayeishi porini. Kwa wananchi

wa himaya hiyo kwao ni kiumbe wa ajabu, lakini ni binadamu wa kawa kwa mwonekano, lakini anaishi porini akiwinda na kula wanyama. Ni kijana tu wa miaka 25, lakini kutokana na kujitenga na himaya hiyo pamoa na mavazi yake, ajabu anaonekana ni kiumbe wa ajabu.

Wasichana waliokuwa wakienda kuteka maji kisimani ndiye walijemuona na kupeleka taarifa kijiji. Wakati anamkimbia, binti wa mfalme Anita alitaka kuanguka, lakini kijana huyo aitwaye Nz-

engo alimuoko. Ikawa kosa. Binti mfalme akatoka tu kumpenda kijana huyo. Wasichana wenzake kijiji wakaanza Kumcheka. Mfalme Gotagota akasikia hilo, akakasirika. Lengo ilikuwa ni kwamba, Anita aolewe na askari mkuu Mguno. Binti mfalme hamtaki Mguno, anamtaka Msengo. Mipango inafanya kwa mfalme na Mguno kumfanya aonekane mbaya. Wanaa baadhi ya watu kwenye himaya na kusingiziwa kijana huyo. Anakatwa na kutaka kuuawa na mfalme. Binti anapinga na kudai akiuawa na yeze anajiu. Mfalme anasitisha. Yanafanya kwa mafalme mashindano ya balsikeli kwenye himaya hiyo na atakayeshinda ndiye atamuoa binti mfalme. Mzengo anashinda kwa sababu alifundishwa kwa siri na binti mfalme. Mfalme anasalimu amri anampa mke kijana Mzengo. Kabla ya hapo anataka kujua alipotoka. Mzengo anasema miaka ming' nyuma mama yake alifukuzwa kwenye kijiji hicho, kwa tuhuma za uchawi wakati huo yeze akiwa mdogo. Akaenda kuishi porini hadi mama yake alipofariki na yeze kuishi peke yake hadi umri huo.

John Nini arudi na 'Iza Bella'

BAADA ya kimya cha muda mrefu msanii wa kizazi kipyga kutoka Denmark, John Nini maarufu kama Neza Music, ametambulisha ngoma yake mpya inayoitwa 'Iza Bella'.

Akigungumza na BT, John Nini mwenye asili ya Burundi amesema Julai, mwaka huu alirudi nchini kwake ikiwa ni miaka 25 tangu aondoke na

kutengana na ndugu, jamaa na marafiki zake. "Nilitengeneza wimbo wa kirundi nyumbani, video pia imetengeneza nchini Burundi. Iza Bella ni ngoma kali unaweza kuisikiliza katika mitandao," amesema. Wimbo huo ameshautupia katika mitandao ya Spotify, iTunes, Google Play, Amazon Music na Tidal na YouTube.

Wizz Star kuipaisha Songwe na 'Nichekeche'

MSANII wa Bongo Fleva, Wizz Star, ametamba kuwa wimbo wake mpya, 'Nichekeche', utampaisha na kuleta mapinduzi ya kimuziki katika mkoaa wake wa Songwe.

Akigungumza na BT, Wizz Star, amesema wimbo huo ambaa atauachia siku ya Jumapili, uteonyeshi nguvu yake na kumunya.

utofauti wake na wengine. "Nitaendelea kuuwakilisha Mkoaa wangu wa Songwe kupitia sanaa, mashabiki wakinipa sapoti nitafika mbali zaidi," amesema. "Wimbo huo umetayarishwa na Jomba Beatz wa na video imeongozwa na EK chini ya Songwe Empire," amesema Wizz.

Hawakung'oka hata kwa jembe

Na Adam Fungamwango

LEO tuna wanamuziki ambaa, walikuwa na roho ngumu. Walikuwa wagumu kuhamza kwenye bendi zao licha ya kwamba kulinu na majaribio kadhaa ya kutaka kuwachukua, lakini wakang'ana hapo hapo na sababu kubwa ilikuwa ni kutotaka kuwakera na kuvadhi mashabiki wao, pia wengine walizulia.

TX MOSHI WILLIAM-MSONDO NGOMA

Ni wanamuziki kipenzi kabisa cha Wana Msondo Ngoma, ambeye hawakubali hata chembe ahame.

Mashabiki wa Msondo walitumia mbini mbalimbali kuhakikisha haondoki na walifanikiwa hadi Mwenyezi Mungu alipomchukua mwaka 2006, ndipo waliposhindwa kufanya chochote.

Alikaa kwenye bendi ya Msondo kwa miaka 24 bila kuhamza, ingawa kulinu na yaliyoshindwa.

Katikati ya miaka ya '80 akiwa anakaribia kutambulishwa kwenye onyeso la DDC Mlimani Park ukumbi wa DDC Kariakoo, alinyakuliwa kama kifaranga na mashabiki wake waliovamia hapo na kukodi Taxi, kumpeleka kwenye ukumbi wa DDC Keko, ambako Msondo walikuwa wakifanya onyeso.

Mwanzoni mwa miaka ya 2000, TOT Plus ilikaribia kumnyakua baada ya kumpa gari na kumvutia maji nyumbani kwake, lakini wadau wa Msondo walizima jaribio kwa kurudisha gharama zote na pia kumnumulua gari lingine.

NASRI LUBUA-DDC MLI-MANI PARK

Ni mwimbaji wa sauti ya kwanza aliyejingga na Sikinde kutoka Lola Africa mwaka 1985, kuziba na fasi na Hassan Rehani Bitchuka aliyekuwa ametumikia Orchestra Safari Sound (OSS) ya mtindo wa Ndekelu na baadaye kurudi Msondo.

Nasri ambaye awali ali-julikana kwa jina la Francis

Lubua aliendelea kukaa kwenye bendi hiyo hadi alipofariki dunia mwanzoni mwa miaka ya 2000.

ABDUL RIDHWANI-MSNDO NGOMA

Ni maarufu zaidi kwa jina la Pangamawe. Ni mpiga gitaa la solo kwenye bendi ya Msondo Ngoma. Alijiunga na bendi hiyo akiwa na umri wa chini ya miaka 18 mwaka 1980 akiwa kama mpiga kinanda baada ya kuondoka kwa Waziri Ally kwanda kuanzisha bendi iliyokuja kujilikana zaidi kwa jina la Njenje.

Baadaye akahamia wenye gitaa la bass kwa muda mfupi, lakini akageuka kuwa mpiga gitaa la solo wa kategemewa, akirthi mikoba ya Kassim Mponda baada ya kuihama bendi hiyo na kwenda Sikinde. Hadi leo ni miaka 39, bado yuko na bendi hiyo akiendelea na kazi ya muziki.

HABIB Abbas-DDC MLIMA-NI PARK

Ni mmoja wa waanzilishi wa bendi ya Mlimani Park Orchestra mwaka 1978. Wanamuziki wote waanzilishi, walitumia kwenye bendi hiyo wengine wakarejea na wenye wamefariki dunia, lakini Habib Abbas Jeff Mgusu yeye bado yupo na bendi hiyo hadi leo. Ni mpiga drums tege-meo wa bendi hiyo aliyejingga akitokea bendi ya Afro 70 ya Patrick Balisida. Ameitumikia bendi hiyo kwa miaka 43 sasa.

SAID MABERA-MSNDO NGOMA

Ndipe wanamuziki ali-yeweaka rekodi ya kukaa kwa muda mrefu kwenye bendi moja nchini mpaka sasa. Alikaa Msondo kwa miaka 46, hadi mwaka 2020 alipofariki dunia.

Alijiunga na bendi hiyo mwaka 1974 akitokea National ya Arusha akiwa na Bitchuka. Awali Mabera aliyeuka kuwa trumpet, lakini aliyeuka kuwa mpiga solo namba moja wa bendi hiyo, na hiyo ni baada ya kuchukua mikoba ya Abel Bathazal aliyeiacha bendi na kwenda kuunda Dar International mwaka 1977.

Rihanna sio mwenzetu

MWANAMUZIKI wa marekani mwenye asili ya visiwa vya Barbados, Rihanna, ametajwa kuwa bilionea mpya.

Kulingana na jarida maarufu la Forbes, mwanamuziki huyo anamiliki utajiri wa kiasi cha dola za marekani bilioni 1.7, na kuijunga na mastaa wengine wenye fedha.

Jarida hilo limesema pamoja na muziki, Rihanna amefanikiwa kupitia kampuni yake ya vipodozi inayoitwa Fenty Beauty.

Katika orodha hiyo, Forbes, imemtaja Oprah Winfrey, kushikilia nafasi ya pili.

Chike Agada arudi kivingine

NYOTA wa muziki wa kizazi kipywa kutoka nchini Nigeria, Chike Agada, amerudi na nyimbo mpya aliyotambulisha kwa jina la 'Vibrate' akiwa amemshirikisha rapa maarufu mchini humo Psycho YP.

Baada ya ukimya wa muda mrefu bila kutoa ngoma mpya, nyota huyo ambaye zamani alikuwa anajulikana kama Chykay, amerudi kuzindua alama yake ya muziki HM Record, sambamba na kutangaza ujio wa EP yake mpya.

Ukuaji na ujasiri wa Chike Agada ni dhahiri na toleo hili jipya baada ya kuchukua nafasi kwenye eneo la kutunga na kufanya kazi pamoja na wasanii kama Beazy, Timaya, Wizkid, Falz, Davido, Teeto Ceemos, Lola Rae na Wizboyy.

Joeboy, mapenzi ni mchanganyiko urembo, uchawi

MWANAMUZIKI nguli kutoka Nigeria, Joeboy, amefunguka kuhusu ujio wa albamu yake mpya, akisema itakuwa na jina linaloeleza mapenzi bila kutumia neno upendo.

"Mpango ulikuwa ni kuja na jina linaloeleza mapenzi vizuri, bila kutumia neno upendo, Kwa sababu mapenzi ni mchanganyiko mzuri wa urembo na uchawi," amesema.

Ameongeza kuwa, albamu yake ya kwanza ambayo ilirekodiwa mwaka jana na timu ya watayarishaji pamoja na watangazaji kama Dëra, Beats-byKO, Killertunes na E Kelly, ilimletea mabadiliko katika maisha yake.

Sarkodie, aijia juu BET

NYOTA maarufu kutoka nchini Ghana, Sarkodie, amesikitishwa na uongozi wa tuzo za BET, kwa kumtaja mwanamuziki wa Nigeria Burna Boy, kuwa ndiye msanii wa kwanza kuimba Afrobeat na kufanikiwa kujaza ukumbi wa michezo wa Apollo.

Akiongea kwenye Day Break Hitz, Sarkodie amesema Waghana wengi wamekuwa kwenye BET na walifanya rekodi zingine za kimataifa, lakini kwa sababu haijabainishwa vya kutosha, watu huwa wanashau na kufanya Ghana ioneokane haifanyi vizuri.

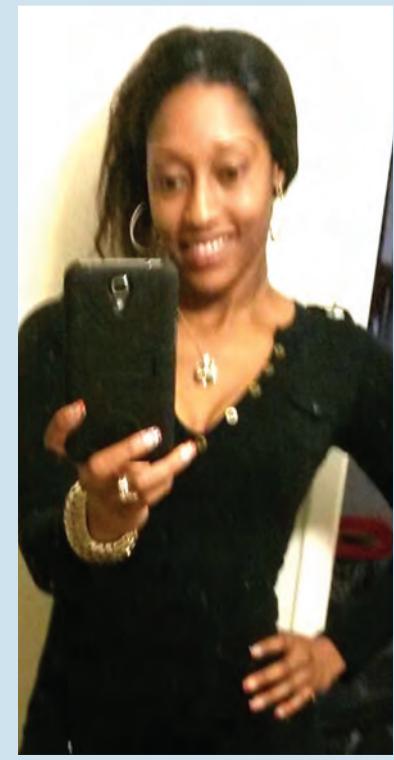
"Tumefanya vizuri sana lakini bado tunaangalia huko nije kwa vile watu wengine wanafanya, sisemi tunapaswa kuwa, lakini angalau Waghana wanapaswa kuthamini wakati huu, tumefanya vitu na bado tunafanya zaidi," rapa huyo amesisitiza.

Binti wa Dr Dre aishi kifukara

MWANAMUZIKI wa marekani, Dr Dre na binti yake wa kwanza, Latanya Young, wameingia katika majibzano ya maneno baada mtoto huyo kudai amekosa makazi na anaishi ndani ya gari lake.

Latanya alikaririwa hivi karibuni akimlaumu baba yake kwa kumtelekeza na kwamba, anaishi kwa kutegemea msaada wa wasamaria wema.

"Watoto wangu wanatunzwa na rafiki zangu, hawawezi kuishi ndani ya gari kama mimi najaribu kutafuta kazi, ili nijinurusu," amesema.

Wajasiriamali kuwezeshwa kuimarisha kampuni ndogo na kati kuinua uchumi

Na Sabato Kasika

DUNIA inazidi kuimarika kiuchumi inapitia kwa kasi katika mapinduzi ya nne ya viwanda ambayo inaongozwa na biashara za wajasiriamali wadogo na wa kati.

Kutokana na mabadiliko hayo shughuli nydingi ulimwenguni zinafanywa na kampuni ndogo na za kati zinazoanzishwa na wajasiriamali.

Kwa mantiki hiyo, wadau wote wa sekta ya masoko ya mitaji wanashauriwa kwenda na mwelekeo huo ikiwa ni pamoja na kubuni bidhaa na huduma mpya.

Msisitizo unaelekezwa katika kuzijengea uwezo kwa ajili ya matokeo chanya katika maendeleo ya masoko ya mitaji na ukuaji wa uchumi wa mtu mmoja na hata taifa kwa ujumla.

Ofisa Mtendaji Mkuu wa Mam-laka ya Masoko na Mitaji ya Dhamana, Nicodemus Mkama, anasema hayo kwenye uzinduzi wa Mpango wa Kuendeleza Kampuni za Wajasiriamali Wadogo na wa Kati (SMEs).

Uzinduzi huo ulifanyika wiki hii, Dar es Salaam, huku akihimiza wawekezaji wa ndani na nje ya nchi, kutumia fursa ya mpango huo kuwekeza kwenye kampuni ndogo na za kati za ujasiriamali ili kuchangia katika uchumi wa nchi.

"Mapinduzi haya yanaongozwa na biashara za wajasiriamali wadogo na wa kati kwani shughuli nydingi ulimwenguni na mataifa kwa sasa zinafanywa na kampuni ndogo na za kati za wajasiriamali," anasema Mkama.

Anasema kuzinduliwa kwa mpanago huo, ni matokeo chanya ya ushirikiano wa wadau katika sekta ya masoko na mitaji wenye lengo la kuunga mkono juhudzi za serikali ya awamu ya sita.

"Serikali ya awamu ya sita inataka kuhakikisha sekta ya fedha inawezeshwa upatikanaji wa rasilimali fedha kwa wajasiriamali wadogo na wa kati," anasema.

AAnaongeza" Rais amedhamiria kuweka mazingira wezeshi katika kujenga uchumi shindani wa viwanda kwa maendeleo ya watu, hivyo nasi tunaunga mkono dhamira hiyo."

MKAKATI WA UBORESHAJI

Mkama anasema, Masoko ya Mitaji na Dhamana (CMSA) yana mkakati wa kuendelea kutekeleza na kujenga masoko ya mitaji endelevu, yenye ufani na namna ambayo yatumtumika kupata fedha.

Anasema, fedha hizo zitatekeleza miradi mbalimbali ya maendeleo nchini na akawahimiza wawekezaji wa ndani na nje ya nchi kujitekeza kutumia fursa hiyo.

"Ninahimiza kujitekeza kupitia Mamlaka ya Masoko ya Mtaji na Dhamana, itaendelea kujenga mazingira wezeshi na shirikishi kwani

ndio njia itakayochchea ukuaji wa uchumi," anasema.

Aidha, anasema, kila mdau ana jukumu la kuchukua hatua za kuboresha shughuli zake kwa kutambua jinsi dunia inavyokwenda, hasa wakati huu wa mapinduzi ya nne ya viwanda ikiongozwa na biashara za wajasiriamali.

"Wajasiriamali wadogo na wa kati ni wakati wao huu, kwani shughuli nydingi ulimwenguni zinafanywa na kampuni zao, hivyo ni muhimu kwenda kulingana na jinsi biashara iliyivo duniani," anasemita.

Ofisa Mtendaji huyo anasema kwamba mpango wa kuendeleza kampuni za wajasiriamali wadogo na wa kati katika Soko la Hisa la Dar es Salaam, unatarajia kuwa na matokeo chanya.

"Unatarajia kuwezesa kampuni ndogo na za kati za ujasiriamali kupata fursa ya kuonekana kwa wawekezaji wa ndani na wa kimataifa, kuimarisha taswira za kampuni ndogo na za kati za ujasiriamali na kuongeza fursa za uwekezaji," anasema.

AAnaongeza kuwa hatua hiyo itasidilia kuwezesha kujenga utamaduni wa uendeshaji wa kampuni kisasa zaidi ikiwa ni pamoja na kuimarisha utawala bora.

"Kwa njia hiyo, zitatumbia fursa za masoko ya mitaji, ikiwa ni pamoja na kupata rasilimali fedha kutoka kwa wawekezaji mbalimbali wa ndani na wa kimataifa na kuwezesha upatikanaji wa huduma za ushauri wa uwekezaji na usimamizi wa rasilimali fedha," anaongeza kusema.

Mkama anaeleza kupitia mpango

huo, kampuni hizo zitawenza kumpata rasilimali fedha kutoka kwa wawekezaji mbalimbali wa ndani na nje na kuwezesha kujidhi vigezo vya kuorodheshwa katika Soko la Hisa la Dar es Salaam.

"Lengo ni kuwezesha serikali na sekta binafsi kugharimia miradi ya maendeleo na kuuza hisa kwa umma, hatifungani za taasisi za serikali," anasema.

KUKIDHI VIGEZO

Katika uzinduzi huo, Mkama anasema, jumla ya kampuni nane zimekidhi vigezo kuitia Soko la Hisa la Dar es Salaam na kuzitaja kuwa ni Selcom, Raha Beverage, Victoria Finance na Finca Microfinance Bank.

Kampuni nyingine ni African Mi-

crofinance Ltd, Techno Image, Reni the Wate Expert na AKM Gilter Ltd.

Anatoa rai kwa Soko la Hisa la Dar es Salaam na wadau wengine katika masoko ya mitaji, kuhakikisha mpango huo unaleta tija na manufaa kwa kuongeza hamasa kwa kampuni ndogo na za kati ku-changamka fursa.

"Hatta hiyo inaweza kuzaidilia kutumia fursa zilizopo katika masoko ya mitaji, kuwezesha Watanzania walioko nje ya nchi kushiriki katika uwekezaji kwenye kampuni ndogo na za kati za hapa nyumbani," anasema.

Anasema, anatamani mpango huo pia uongeze hamasa ya uwekezaji kwa kundi la vijana ambao ndio wengi katika jamii na pia kuwezesha wawekezaji zaidi kuwekeza katika kampuni ndogo.

Hatari ya kufanya kazi ukiwa umekaa

■ Chanzo cha magonjwa ya moyo, vifo
■ Tafiti zimebaini muda wa kuketi kazini

Na Christina Mwakangale

NCHI za dunia ya tatu ni kawaida kuona idadi kubwa ya watu wakifanya kazi wakiwa wameketi kwa muda mrefu, licha ya wataalamu wa afya kudokeza ni hatari kiafya.

Wanaoshi kwenye nchi hizo walioajiriwa, kujajiri au vibarua wanafanya kazi zaidi ya saa nane au tisa kwa siku wakiwa wamekaa chini.

Mfano mzuri ni fundi wa ushoni wa nguo, ambaye unaishi naye jirani mtaani kwako, unapotoka asubuhi kuelekea kwenye majukumu yako, naye pia huwa amefika katika shughuli yake na kuketi nyuma ya cherehani yake.

Anapokaa hawezi kunyanyuka kama hana kitu kingine cha kufanya, hata unarudi kutoka kazini majira ya jioni, utamkuta ameketi akiendelea na kazi yake.

Keith Diaz, ambaye ni Profesa Msaidizi wa Tiba ya Tabia katika Kituo cha Matibabu cha Chuo Kikuu cha Columbia, Marekani anasema baada ya kufanya utafiti kuhusu hatari za kukaa muda mrefu wakati wa kufanya kazi, umebaini kuwa ni moja ya chanzo cha magonjwa.

Anasema kuketi chini muda mrefu kunaongeza hatari ya kupata magonjwa na kufanya na kufanya, na hata kama unafanja mazoezi, haisai-dii kukuepusha na maradhi yanay-

oweza kusababishwa na kukaa chini muda mrefu.

Katika mahojiano na mafunzo kwa wafanyakazi wa Umoja wa Mataifa (UN), yaliyoongozwa na Daktari Mwandamizi wa Afya ya Umma. Esther Tan, mtaalamu huyo anasema kutokana na uwepo wa janga la corona au ugonjwa wa COVID-19, kufanya kazi nyumbani kumekuu jambo la kawaida na kuvuruga mpangilio wote wa maisha.

MWILI UNAFANYAJE KAZI

Dk. Diaz anasema, ili mwili wote uweze kufanya kazi inahitajika mishipa ya damu kubana na kutanuka

kuruhusu damu kuptita kwenda kwenye ubongo na inampa mtu hewa safi, uwezo mzuri wa kushiriki katika shughuli zake, lakini kuka kwenye kiti kuna punguza hali hiyo.

Anasema mtu akiketi chini muda mrefu kwenye kiti, mishipa inashindwa kufanya kazi kwa ufanisi, hivyo kupunguza kiwango cha damu inayozunguka na kuathiri damu inayokwenda kwenye ubongo.

Anafafanua, kawaida namna mtu anavyokaa ni vigumu kwa damu kuzunguka kwa urahisi kutoka miguu-ni mpaka kwenye moyo na kwenye ubongo, hali ikiendelea uwezekano ni mkubwa wa mtu kupata magonjwa.

Anasema kuketi chini muda mrefu kunaongeza hatari ya kupata magonjwa na kufanya na kufanya, na hata kama unafanja mazoezi, haisai-dii kukuepusha na maradhi yanay-

KAZI WIMA SULUHUSHO?

Dr. Diaz anasema kwa sasa baadhi ya ofisi zimekuwa na madawati yanayoruhusu wafanyakazi kusima-ma wanapofanya kazi.

Hata hivyo anasema mpaka sasa bado hakuna utafiti uliothibitisha iwapo kuna unaafuu kwa wale wanaisimama ikilinganishwa na wanaoketi chini muda mrefu.

"Madawati ya kusimama yamekuwa yakipigwa chepuo na wafan-yabiashara wanayoyauza na sio wanasyansi hivyo hivyo wafanyakazi wasijielekeze kwenye kusimama pekee kama suluhisho la kuketi muda mrefu."

Anaeleza kusimama muda mrefu kuna madhara makubwa kwenye mwili wa mwanadamu ndio maana watu wanaofanyakazi inayohitaji kusimama wamekuwa wakikabilila na magonjwa mbalimbali.

KAZI MUDA MREFU

Shirika la Afya Duniani (WHO) lin-asema utafiti umebaini kufanya kazi zaidi ya saa 55 kwa wiki kunasababisha ugonjwa wa kuharusi kwa asilimi 35, pia asilimia 17 husababisha hatari ya moyo kushindwa kufanya kazi.

Kitaalamu inashauriwa muda sahihi wa kufanya kazi ni kati ya saa 35 hadi 40 kwa wiki.

Utafiti huo ambaa ulifanywa na Shirika la Kazi Duniani (ILO), unao-

nyesha robo tatu ya watu walifariki, ilitokana na saa nyingi za kazi, na wengi wao wenye umri wa katni na wazee.

Utafiti wa kwanza kufanya duniani unaonyesha watu 745,000 walifariki dunia mwaka 2016 kwa sababu za kufanya kazi kwa muda mrefu.

Ripoti hiyo ilibaini kuwa watu wanaoishi Kusini Mashariki mwa Asia na Magharibi mwa eneo la Pasifik ndio walioathirika zaidi.

Utafiti huo ingawa haukujumuisa takwimu za kipindi cha janga la corona, maofisa wa WHO, wanasema, mabadiliko ya hivi karibuni watu kufanya kazi nyumbani na kupungua kwa kasi ya uchumi, huenda kumeongeza hatari zinazokuhishwa na kufanyakazi kwa kipindi kirefu.

"Kuna ushahidi unaonesha kuwa nchi zinapofunga shughuli za kiuchumi, saa za kufanya kazi zinaongezeka kwa karibu asilimia 10," Ofisa wa WHO, Frank Pega anasema.

Ripoti hiyo inasema kufanya kazi kwa muda mrefu kulikadiriwa kuchangia karibu theluhi moja ya magonjwa yote, yenye kuhusishwa na jambo hilo.

MBINU OFISINI

Ushauri wa Dk. Diaz ni kwamba, badala ya kutumia mitandao ya kisasa ya mawasiliano au simu za mezani baina ya wafanyakazi, vema

kunyanyuka na kwenda kumfuata alipo na kuzungumza naye na kuruudi katika eneo lako la kazi, ita-saidia kufanya misili kuzunguka na hivyo damu itatembea vizuri na insulini ndani ya mwili itaunguzwa na kuboresha afya.

Pia, ushauri ni kusimama wima kwenye vikao, kuhamasisha kuwa na tabia ya kusimama wima katika mikutano ya majadiliano kazini badala ya kukaa chini muda wote na kuweka balskeli ya kufanya mazoezi, japo haishauriwi mfanyakazi kufanya mazoezi mpaka kutoka jasho awapo kazini.

Anasema dakika chache za kuedesha balskeli ambayo inaweza kuwekwa mahali popote au ndani ya chumba cha mkutano inasaidia kwa afya, pia kupanda na kushuka ngazi kwa viwango vichache ni bora kuliko kupanda lifti kila siku.

"Kama unaenda ghorofa ya tano panda ngazi mpaka ghorofa ya ya tatu kisha panda lifti, itasaidia kufanya mapigo ya moyo kwenda kasi na kuunguza insulini katika mwili wako."

MAZOEZI

WHO, linapendekeza dakika 150 za mazoezi kwa wiki kwa mtu mzungu na mtoto dakika 75 kwa wiki.

Pia shirika hilo limesisitiza watu kuangalia namna bora ya kupunguza muda mrefu wa kuketi chini.

Linasema mazoezi yoyote yatakayo sababisha mapigo ya moyo kuongezeka kwa muda fulani ni mazuri kwa afya ya mwanadamu (Cardio exercise), mazoezi hayo yanawenza kuwa kutembea, kuendesha balskeli, kuogelea, kucheza mpira wa kikapu, soka, au hata kucheza muziki.

Dk. Diaz anasema shughuli yoyote ya kawaada inayoweza kufanya kwa kuruhusu viungo kuzungusha damu kwa urahisi ni muhimu.

"Ukiwa unafanja kazi unawenza kunyanyuka kwenda kuchukua maji, unawenza kupika huku umesimama, kutoka upande mmoja wa nyumba kwenda mwininge hivi vyote vinamchangi mkubwa vikijumlishwa kwenye muda wa kufanya mazoezi kwa wiki."

"Wakati utafiti unaonyesha kufanya aina yoyote ya mazoezi kwa dakika 30 kunapunguza hatari ya kufa kwa asilimia 35, aina yoyote ya kuhakikisha mwili unazunguka hata kama ni kufanya shughuli za kawaada za kila siku za nyumbani kwa muda huo huo kunapunguza hatari ya kufa kwa asilimia 17."

Dk. Diaz anasema jinsi mtu anavyoketi chini muda mrefu wakati akifanya kazi, ndio namna anavyokuwa kwenye hatari kubwa ya kufa haraka ikilinganishwa na yule anayekaa muda mfupi.

"Shughuli zozote zinazofanywa wakati mtu ameketi chini zina hatari kubwa kwa afya, shughuli hizo ni kama kukaa wakati wakufanya kazi, kuendesha gari, kukaa kucheza gemu kwenye kompyuta, au kuangalia runinga muda mrefu."

HABARI KIMATAIFA

Japan miaka 76 ikikumbuka bomu la atomiki lilitou maelfu

Tokyo, JAPAN

JANA Japan imetimiza miaka 76 tangu bomu la kwanza la atomiki kupigwa jijini Hiroshima, huku Meya wa jiji Hilo akiwaasa viongozi wa dunia kuwa na umoja na kushirikiana kama ilivyo kipindi hiki cha corona.

Meya Kazumi Matsui amesema viongozi wawe tayari kuweka chini silaha za kinyuklia kwa kuwa tayari mataifa yali-kubaliana kwamba ni angamizo la kiutu

"Silaha za nyuklia ziliendeza ili kushindwa vitani, laki kwa

pamoja tunaweza kuziondoa. Hakuna jamii ambayo ni endelu evu iwapo kutaendelea kuwapo silaha za sumu," alisema Meya huyo jana.

Marekani ilirusha kombora la nyuklia Hadi Hiroshima, Japan, Agosti 6, mwaka 1945, na kujaribu mji huo huku vifo vikiwa 140,000.

Pia, siku tatu baadae ilirusha kombora la pili mjini Nagasaki, na kusababisha vifo vingine 70,000.

Baada ya mashambukizi hayo, Japan, Agosti 15, iliama kusitisha vita vya Dunia vya Pili.

AP

Mtoto akilia mbele ya eneo 'Peace Memorial Park' ambalo ni maalumu kwa walioathiriwa na bomu la atomiki mjini Hiroshima, Magharibi mwa Japan. Jana nchi hiyo ilitimiza miaka 76 tangu bomu la aina hiyo la kwanza duniani kupigwa eneo hilo na kuua watu 140,000 Agosti 6, mwaka 1945. PICHA: AP

Wanajeshi wa Rwanda waongoza mapigano dhidi ya ugaidi Msumbiji

Mocimboa da Praia,
MSUMBIJI

WANAJESHI 1000 wa Rwanda, wameanza kazi nchini Msumbiji, tangu wapelekwe nchini humu kubaliana na wapiganaji ambao wamefanya mashambulizi ya uharibifu kaskazini mwa taifa hilo.

Katika kipindi cha wiki mbili, kundi la kwanza la wanajeshi wa kigeni kuwasili nchini humu dhidi ya wapiganaji hao, limeteka eneo muhimu lenye barabara ya makutano;

Lilikuwa likishikiliwa na wapiganaji hao kwa zaidi ya kipindi

cha mwaka mmoja uliopita na wamefika katika mji muhimu wa Mocimboa da Praia.

Katika kipindi cha miaka minne wapiganaji hao walichukua udhibiti wa wilaya tano muhimu katika Mkoa wa Cabo Delgado katika eneo la Mashariki la Msumbiji.

Kufikia sasa takriban watu 3,100 wameuawa na wengine 820,000 kuachwa bila makazi.

Ni miaka minne sasa tangu makundi ya uasi kuchukua udhibiti wa maeneo mengi ya wilaya tano katika Jimbo la Cabo Delgado, Kaskazini Mashariki mwa Msumbiji.

Wakati makundi ya uasi yali-poteka mji wa Palma mwezi Machi, mji wenye utajiri wa gesi ambako kunatengenezwa kiwanda chenye thamani ya dola bilioni 20 kikiwa ni kiwanda cha pili kwa ukubwa barani Afrika, Kampuni ya Ufaransa ya mafuta ililazimika kuacha ujenzi mkubwa katika eneo hilo.

Jeshi la Ulinzi la Msumbiji linahamika kwa kiasi kikubwa kuwa ni lenye ujisadi lenye mafunzo ya kiwango cha chini na lenye ukosefu wa vifaa na kwamba wasingewenza kukubaliana na mashambulio ya wapiganaji.

Licha ya kupingwa na ndani ya

chama chake, Rais Filipe Nyusi alita usaidizi wa nje.

Kuna mapatano mengi mwamko wa uasi ulianzishwa na vijana wasio na ajira wanaopinga kuongezeka kwa umasikini na ukosefu wa usawa, pamoja na ukosefu wa faida zitokanazo na rasilimali, ikiwa ni pamoja na gesi na mawe ya thamani ya rubi.

Mzozo ulianza na shambulio dhidi ya Mocimboa da Praia mwaka 2017 na mzozo huo ukaendelea kuwa mbaya huku vijana wakiteka silaha kutoka kwa wanajeshi na kupata uungaji mkononi wa wenyiji.

BBC

Rais Zuma atoka gerezani, alazwa

Johannesburg, AFRIKA KUSINI

RAIS wa zamani wa Afrika Kusini, Jacob Zuma, amelazwa katika hospitali nje ya gereza kwa ajili ya kufanyiwa uangalizzi wa kimatibabu, wamesema maofisa wa gereza.

Wakfu wake umesema kuwa ulikuwa ni uchunguzi wa kawaada wa kimatibabu wa kila mwaka na kwamba hakuna lolote la kutisha.

Kama rais wa zamani wa nchi, Zuma anatibiwa katika hospitali ya jeshi, maofisa walisema.

Rais huyo wa zamani amekuwa akitumikia kifungo cha miezi 15 gerezani tangu alipohukumiwa Julai 7, mwaka huu kwa kutoheshimu agizo la mahakama.

Maofisa wa gereza warasema kuwa ana haki ya kupata matibabu kama mfungwa mwiningoyoyote yule anayefungwa gerezani.

Wizaru ya Sheria lituma taarifa kamili kwenye mtandao wa Twitter.

Wili ijayo, rais huyo wa zamani amepangiwa kufika mahakamani kwa tuhuma tofauti zinazohusiana na kesi ya ujisadi katika mkataba wa silaha.

Alikana mashitaka ya kuhusika katika mkataba huo wenye thamani ya dola bilioni tano (£3bn).

BBC

Ramaphosa afanya mabadiliko baraza lake la mawaziri

Johannesburg, AFRIKA KUSINI

RAIS wa Afrika Kusini, Cyril Ramaphosa, ameteua Mwenyekiti wa Benki ya Maendeleo ya Afrika Kusini Enoch Godongwana, kuwa waziri wa fedha akichukua nafasi ya Tito Mboweni baada ya kufanya mabadiliko kwenye baraza lake la mawaziri.

Kwa mujibu wa shirika la habari la Reuters, Mboweni alikuwa ameomba kuacha wadhifa huo.

Ramaphosa ambaye alichukua madaraka mwaka 2018 ameapa kuimarisha uchumi, ili kuvutia wawekezaji wakati akibaliana na ujisadi.

Mabadiliko kwenye baraza la mawaziri yameathiri mawaziri wengine 9 pamoja na naibu waziri II.

Ramaphosa alisema kuwa amefanya marekebisho hayo, ili kuharakisha uwazo wa serikali wa kutoa chanjo za Covid-19, kufufua uchumi na kuhakikisha udhibiti baada ya ghasia zilizo shuhudiwa hivi karibuni baada ya kufungwa kwa aliyekuwa rais wa zamani Jacob Zuma.

VOA

MATANGAZO MCHANGANYIKO

Kwa Habari Motomoto
usikose Gazeti lako la Nipashe kila siku

KUPOTELEWA NA CHETI

116396302

Mimi **BUNANA LUZIGA** nimepotelewa na cheti changu cha kumaliza Kidato cha Nne cha Shule ya Sekondari Mwangaza Mkao wa Katavi cha mwaka 2017 chenye Namba **S0476-0008** kilichotolewa na Baraza la Mitihani la Taifa nimeripoti kituo cha Polisi cha Wilaya ya MPANDA nakupewa **KAT/MPA/RB/778341/2020** Kwa mtu yoyote ambae atakiona au kukio kota akipeleka katika kituo cha Polisi kilichokaribu nae.

KUPOTELEWA NA KADI YA GARI

ADVENT CONSTRUCTION COMPANY LIMITED
inatangaza kupotelewa na kadi ya gari aina ya **TOYOTA CATIC** yenye namba za usajili **T 158 AFY** chasis namba **LNJBLDE154L618838** engine namba **417468**, yeyote atakayeikota atoe taarifa kituo chochote cha polisi; Polisi taarifa **DOD/DOD/RB/384886/2021.**

KUPOTELEWA NA KADI YA GARI

MBUSI NGHABI BUGALI
Wa nyasubi mjini Kahama, Anatangaza kupotelewa na kadi ya gari yenye namba za usajili **T.586 DQW** aina ya Scania yenye Trailler namba **T. 588 DQW.** Yeyote atakaeiona atoe taarifa kituo chochote cha polisi kilichopo jirani yake. Taarifa ya jeshi la polisi, **KAH/TR/RB/395/2021.**

KUPOTEA KWA KADI YA GARI

TRANSEVENTS COMPANY LIMITED
inatangaza kupotelewa na kadi ya gari aina ya **TOYOTA NOAH** yenye namba za usajili **T 176 CQY**, yeyote atakayeikota atoe taarifa kituo chochote cha polisi Polisi taarifa **TAN/RB/295139/2021**

KUPOTEA KWA KADI YA PIKIPIKI

WINNIE ERASTO MWAISEMBA anatangaza kupotelewa na kadi ya pikipiki aina ya HUONIAO yenye namba za usajili **MC 772 CAG** chasis namba **LZLIZPq09AHD6152**, yeyote atakayeikota atoe taarifa kituo chochote cha polisi. Polisi taarifa **TAN/RB/383506/2021**

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
KATIKA BARAZA LA ARDHI NA NYUMBA LA WILAYA YA RUNGWE
LILILOKO TUKUYU
MAOMBI NA.03/2018
LUTH KABETA .....MDAI
DHIDI

ANTHONY MWJALILEGHE .....MDAIWA NA.1
MWAKAJWEZA MWJALILEGHE .....MDAIWA NA.2
ENOCK FESTO .....MDAIWA NA.3
DAUDI FYEMBE .....MDAIWA NA.4
SIMON KIPALA .....MDAIWA NA.5
FARAJA LIMBU .....MDAIWA NA.6

WITO/KUITWA SHAURINI

KWA:
ENOCK FESTO,
SIMON KIPALA,
FARAJA LIMBU.

Mdai aliyetajwa hapo, amefungua kesi dhidi yenu katika Baraza la Ardhi na Nyumba la Wilaya ya Rungwe. Mnarifwa kufika Baraza la Ardhi na Nyumba tarehe 26/08/2021 saa mbili na nusu asubulu bila kukosa nyinyi wenyewe au wakili wenu au mtu yoyote mitakayempa maelezo kamili.

Msimofika kama milyoamriwa, shauli hilli litasikiliza upande mmoja na hukumu kutelewa dhidi yenu.

AMRI hil imetolewa na mikono wangu na mihuri/lakiri ya baraza hil tarehe 23/08/2021.

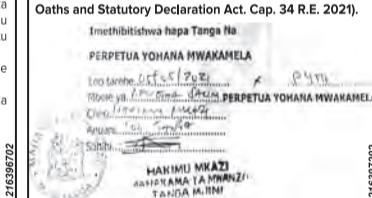
JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
HATI YA KIAGO

Mimi **PERPETUA YOHANA MWAKAMELA** mwenye S.L.P. 178, Tangi, Mikristo, mtu mzima mwenyewe akili timamu, naapa na kuthibitishi mbele ya Hakimu/Wakili Mahakam akama ifuatayo:-

1. Kwamba, Mimi **PERPETUA YOHANA MWAKAMELA** ni mmiliki wa kwanza Na. 29 Martin shamba area Tangi city.
2. Kwamba, hati ya kwanza hicho impoteza na nimetafuta pasipo matumaini ya kupata tena na kwa utibitisho nimifika polisi na kupatwa loss ripoti Na **TAN/TAN/R-B/387345/2021.**
3. Kwamba kwa hiko hiko nalomba ofisi ya ardhii mipango miji Tanga inipatie hati nyingine kwa jina la **PERPETUA YOHANA MWAKAMELA.**

UTHIBITISHO

Mimi **PERPETUA YOHANA MWAKAMELA**, nthibitisha kuwa niilyoasemba hapo juu kuanzia aya ya 1 – 3 ni kweli tupu kwa jinsi niujuvya na kwa mujibu wa sharia ya viapo (The Oaths and Statutory Declaration Act. Cap. 34 R.E. 2021).

KUPOTEA KWA KADI YA GARI

TELESPHORE NICOLAUS BIDEDEDERI anatangaza kupotelewa na kadi ya gari aina ya **SUZUKI KEI** yenye namba za usajili **T 546 DNM** chasis namba **HN225690178** engine namba **K6A3957520**, yeyote atakayeikota atoe taarifa kituo chochote cha polisi Polisi taarifa **DAR/URA/RB/388614/2021**

KUPOTELEWA NA KADI YA PIKIPIKI

MSTAFAA BUGANYILO ELIAS ANATANGAZA
KUPOTELEWA NA KADI YA PIKIPIKI YENYE NAMBA ZA USAJILI **MC.544 CYL.**
YEYOTE ATAKYEIONA ATOE TAARIFA KITUO CHA POLISI KILICO KARIBU.
TAARIFA YA POLISI **MBE/CHU/RB/386252/2021**

KUPOTELEWA NA KADI YA GARI

VINCENT YAHHI QWARAY anatangaza kupotea kwa kadi ya gari yenye namba za usajili **T163 BFC- TOWNACE NOAH.** Chasis namba **SR400009382.** Engine namba **3S7142495.** Yeyote atakyeionia atoe taarifa kituo chochote cha polisi. Taarifa ya polisi: **MAN/HAN/ RB/387278/2021**

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO

Simu: +255 26 2324455
Fax: +255 26 2323233
Baruaapepe: ps@mwtc.go.tz
Tovuti: www.mwtc.go.tz

Mtaa wa Moshi,
S.L.P 2888,
40470 DODOMA
Tarehe 06-08-2021

TAARIFA KWA UMMA

1. Ndugu wananchi mnatangaziwa kuwa siku ya **JUMAPILI** tarehe 08-08-2021 Kampuni ya **FAMARI INVESTMENT** itasafiriwa Mzigo wake wenye vipimo vikubwa kutoka **DAR ES SALAAM** kueleka **TUNDUMA** gari hilo lenye namba za usajili **T 366 DLQ/ T 934 AYX**
2. Gari hilo lina vipimo vifuatavyo:

Urefu	- mita	20
Upana	- mita	3.8
Kimo	- mita	4.6

3. Njia itakayotumika: DAR ES SALAAM hadi **TUNDUMA** kuititia **VIGWAZA- MAKAMBAKO**

Gari itasafiri muda wa mchana tu (kuanzia saa 12:30 Asubuhi mpaka saa 12.00 jioni)

Tunaomba radhi kwa usumbufu utakaojitokeza.

KUPOTELEWA NA OFA YA KIWANJA

Khalifa Twahiri Nyari Mkazi wa Bomangombe anatangaza kupotelewa na hati ya umiliki wa kwanza namba **330 Kitalu F**
Bomangombe Kwa yeyote atakaye kiona atoe taarifa kituo chochote cha polisi au awasiliane na **KHALIFA TWAHIRI NYARI** Kwa namba **0655651999/0766807155** **BNG/RB/2799/2018/**

Alphonse A. Lekule,
Kyn: KAMISHNA WA ARDHI MSAIDIZI,
KANDA YA KASKAZINI

Nipashe
MWANGA WA JAMII

Uza, Chenye Thamani Kubwa Kwa Kutangaza Nasi Kwa Bei Poa

OFISI ZA MATANGAZO MIKOCHENI INDUSTRIAL AREA,
PO.BOX 31042, DAR ES SALAAM. MOB: +255 - 745 700 710.
E-mail: advertise@guardian.co.tz, website: www.ipmedia.com

HADITHI

TOM alipoaa alidhani kuwa ataishi kwa amani, furaha na kupata utulivu kama inavyokuwa kwa rafiki na wenzake wote waliofanya hivyo. Siku zote ndoa ni masikilizano, maelewano, na anayeo a upata furaha na heshima. Kinyume chake, kwake imekuwa ni misukosuko, mikosi na balaa. Badala ya kuwa ndoa yenye furaha, akajiingiza kwenye mtego hatari ambao hata baada ya kuufahamu, hakuweza kuutegua tena. Alichelewa. Ukawa ni mwanzo ni vilio, maafa na mtiririko wa mambo ya kushangaza. Hebu pata kila nakala ya gazeti hili kufuatilia kisa hiki cha kushangaza na kusikitisha.

Namsaka mke wangu-6

Na Adam Fungamwango
(0716 350534)

Tom alimtzama Tedi kwa jicho la ndani kidogo hadi mwe nyewe aliligungdua hilo.

"He, mbona umenitazama hivyo?" Alisema huku akitabasamu. Lilituwa ni tabasamu halisi.

"Tedi?"

"Abee."

"Kwanza pole, sana kwa yote yali yokukuta. Mimi pamoja na kwamba tumekuwa tu hapa ili tuupitishe usiku wa leo, nimeguswa sana na historia ya maisha yako. Kwa hiyo mimi naamua kujitolea kukulipia ada ya kujifunza mambo ya urembo."

Tedi ni kama vile alikuwa kwenye ndoto. Moja ya ndoto chache alizowahi kuota maishani mwaka. Alibaki ameduwaa kama amepigwa ganzi.

"Ni suala la kwenda tu huko na kuuliza ada ni kiasi gani ili nikalipie benki. Halafu napenda niwe mmoja alio ndani ya mafanikio yako, hivyo utakapomala mafunzo, mimi nikajitolea kujununulia vifaa vyote vina-vyohitajika kwenye salumi."

Ni muda ambao Tedi ni kama alirudiwa na akili ghafla. Akainuka kwenye miguu ya Tom ambayo alikuwa ameilialia. Akamkubatia kwa nguvu kifiani kana kwamba anataka kumbaba. Hakutegemea kitu kama kile maishani.

"Hivi ni kweli mpenzi?"

"Siwezi kukudanganya."

"Sasa nifanye nini?"

"Kuhusu mini Tedi?"

"Unataka tena niendelee na kazi hii?"

"Mimi sipendi. Ila endelea kidogo kwa ajili ya kupata pesa za kujikimu, baadaye tutaangalia nini tufanye sasa?"

"Nilikwambia kuwa hata mimi ninaifanya kwa dhiki, lakini si kwa sababu naipenda. Kama umeamua niendelee kwa muda sawa, ila du nashukuru."

Tedi alianza kujihisi kuwa ameanza kuwa mwenye bahati. Maombi yake aliyojukwa akiomba tangu kufariki mama yake na kuishi peke yake akiwa na umri mdogo, anaona Mungu ameanza kumsikia mja wake baada ya miaka mingi.

Mtu ambaye ameshapita na kuwao-na wasichana wengi, wa aina mbalimbali. Leo kuamua kumsaidia yeye mambo yake ambayo hayakuwemo kwenye ratiba, wala agenda yoyote. Ni bahati ilioje.

@Msamba
0656122770

"Enhe, niambie mpenzi na wewe ni mwenyeji wa hapa Morogoro?" Tedi aliluliza.

Ilikuwa ni zamu wa Tom kushusha pumzi.

"Ni hadithi nedefu." Alisema kwa sau-ti kama mtu aliyechoka.

Tedi alihisi kuna kitu ambacho huenda si cha kawaida. Huenda mfa-dhili wake naye ana jambo kubwa. Hata hivyo alisubiri asikie ni kitu gani.

"Mimi naishi Dar es Salaam." Alijibu.

"Nilijua tu. Maana..."

"Nini kimekujuishwa mimi si wa Morogoro?"

"Jinsi unavyoongea."

"Naongeaje?" Aliuliza akiwa anam-papasa Tedi shavuni.

"Unajua hawa watu wa Morogoro, wakiongea tu kiswahili chao una jua kuwa ni wa huku. Lakini wewe ki-menyooka." Alisema na kusababisha wote wawili waangue kicheko na kungongesheana mikono.

"Ni kweli mimi naishi Dar es Salaam."

"Hata mimi nilikuwa nadhani hivyo, kuwa wewe wa mijini kabisa. Si kwa kiswahili hicho." Tedi alizidi kumchek-esha Tom.

Maneno ya hawa wote wawili yali-wafanya kila mmoja kusahau shida zake kwa muda.

Tom alijikuta mpaka kama vile ana-taka kusahau kazi yake ya kumsaka mkewe Farida. Tangu mkewe alipo-toroka hadi alipofika Morogoro na kuanza kumsaka huku na kuko, haku-

wahi kuwa na amani na furaha kama aliyokuwa sasa.

"Umekuja kikazi?"

Swali hilo ndilo liliomzidua Tom kwenye usingizi mzito. Lililomfanya kuwa ana kazi kubwa ya kujua kisa cha mkewe kumtoroka. Kwa nini yupo Morogoro, tena akitanua na mwanaume mwininge? Kwa nini alikubali kuolewa na wiki moja baadaye kutoroka?

Kitu kingine ambacho bado kilikuwa kinamuumiza akilini ni kwamba hata kama yote yatafanyika, mkewe Farida akakubali kurudi nyumbani? Kuwa na uhalali wa ndoa ni jambo moja. Lakini ridhaa ya mtu mwenyejewi ni jambo

lingine. Kwenye maisha ya mahusiano kuna mambo ambayo yanaumiza kichwa sana. Mmoja kama hataki, hata aliyebakii akiwa na uhalali ya ndoa, la-kini atabaki tu na cheti chake, lakini mwenzake hayupo nyumbani.

Ni kama ambayo hivi sasa imem-tokea. Jana alishuhudia kwa macho yake, mkewe akiwa amekumbatiwa na mtu mwinge.

"Nilikwambia kuwa nitakwambia kila kitu. Mimi huku sijaja kikazi."

Wakati Tedi akisubiria Tom aongee kitu alichokitarajia, Tom alibadilisha mada.

"Twende kwanza tukaoge, halafu tuje kulala."

Hakupinga. Alijua tu ataongea baadaye.

Wote walianza kujiandaa kwenda kuoga. Ilionekana wanataka kwenda kuoga pamoja.

"Nenda aoge wewe kwanza." Tom al-imwambia Tedi "Siku zote mwanamke lazima apewe heshima yake kwanza."

Alitumia dakika 15 kuoga. Ikawa zamu ya Tom.

"Mbona unakwenda kuoga na mawani?"

"Nikivua sioni vizuri." Tom alion-gopa.

Wakati anaoga, ilikuwa ni fursa kwake sasa kurejea kwenye hali yake ya kwaida. Sura ya kawaida. Sura yake halisi. Alivua mawani. Alinyofoa yale madevu aliywewka. Alijiangalia kwenye kioo na kuiona sura yake halisi.

Kumbuka kuwa alifanya vile ili mkewe asimtambue kule kwenye baa ya Mwenda baada ya kuambiwa huwa anakwenda na mwanaume.

Alijua kuwa akitoka, Tedi atashtuka. Hakuna na jinsi. Ni lazima arejee kwenye hali yake ya kawaida kwa sasa. Labda ikimlazimu baadaye.

Alipomaliza alitoka nje. Mshtuko mkubwa ulimpata Tedi. Alihisi anaota ndoto. Tena ndoto yenye mbaya ambayo hajawahi kuota tangu azaliwe. Aliyeingia kuoga, siye aliye-toka.

Alianza kukumbuka hadithi za majini ambaa huwa wanajigeuza binadamu. Hata hivyo, hadithi nyangi zilieleza kuwa majini wengi waliojigeuza binadamu ni wanawake. Leo kwa mara ya kwanza anakutana na jini mwaume.

Alitaka kupiga kelele lakini haikuto-ka. Alijitupa kitandani macho yakiwa yamemtoka, akiju kabisa kuwa kina-chofuata ni kuuawa.

Hata kama yule mtu hakuwa jini, lakini alikuwa mtu mbaya na alikuwa na nia mbaya. Alikumbuka pia hekaya wa wanyonya damu. Ambao wanawachukua wanawake, wanawatongoza na kwenda nao kwenye hoteli au nyumba za kulala wageni na kuwanyonya damu. Sasa ilikuwa ni zamu yake.

Wakati macho yakiwa yamemtoka pima, mikono alinyoosha mbele, ili kujaribu kumzuia mtu aliyetoka bafu-ni ambaye si yule Tom.

Tom alijua hilo. "Samahani sana Tedi. Mimi ni yule yule mpenzi wako." Tedi mpaka wakati huo alikuwa bado hajalijua jina la mpenzi wake aliye-lengeshwa jana na shoga yake. Ila mwenzake alikuwa analifahamu jina lake.

Sauti ilikuwa ni ile ile. Lakini hiyo haikumfanya Tedi kuendelea kuwa na hofu. Mwili wote ulitetemeka na jasho liliimtoka.

ITAENDELEA JUMAMOSI

GREALISH: NDOTO YANGU IMETIMIA

MANCHESTER, England

BAADA ya Manchester City kumsajili kiungo wa England, Jack Grealish kutoka Aston Villa kwa ada iliyoweka rekodi ya pauni milioni 100, nyota huyo amesema ametaua kwenye timu bora.

Nyota huyo mwenye umri wa miaka 25, amejinguna na mabingwa hao wa Ligi Kuu England kwa mkataba wa miaka sita na atavaa jezi namba 10 ilioachwa wazi na Sergio Aguero aliyeondoka.

Ada hiyo imeizima rekodi ya pauni milioni 89 ambayo Manchester United illlipa ili kupata huduma ya Paul Pog-

ba kutoka Juventus mwaka 2016.

"City ni timu bora nchini ikiwa na kocha anayechukuliwa kuwa bora zaidi duniani," alisema Grealish akiwaambia waandishi wa habari.

"Ni ndoto iliyokuwa kwenye sehemu ya klubu kama hii."

Uhamisho wa Grealish umemfanya kuwa mchezaji wa tisa ghali zaidi katika historia ya soka.

Anaweza kuanza katika kikosi cha Pep Guardiola kwenye mchezo wa leo Jumamosi wa Ngao ya Jamii dhidi ya Leicester City pale kwenye dimba la Wembley.

MADDISON AWEKEWA NGUMU KUTUA ARSENAL

LONDON, England

KOCHA Brendan Rodgers amedai anaamini James Maddison atabaki Leicester City licha ya tetesi kumhusisha na uhamisho wa kwenda Arsenal.

Mchezaji huyo wa zamani wa Norwich ametajwa kuwa na thamani ya pauni milioni 60 wakati 'Washikabunduki' hao wakionyesha nia ya kutaka kumsajili nyota huyo.

Kocha Mikel Arteta si tu kocha anayewania saini ya Maddison kipindi hiki cha majira ya joto, kwani klubu yingine ambayo hajatajwa jina nayo inawania saini yake.

Na sasa kocha Rodgers amesema hao-ni uwezekano wa Maddison kuondoka klabuni hapo kipindi hiki cha majira ya joto.

"Naamini atabakia," alisema Rodgers akiwaambia waandishi wa habari.

"Anajituma sana kwenye mazoezi. Uhamisho wake ni uvumi tu na kama ilivyo kwa miaka mingi. Yeye ni mchezaji muhimu kwenye kikosi chetu."

"Nina matumaini anabaki na sasa na hawezo kuondoka kipindi hiki, hilo nina matumaini nalo kwa kiasi kikubwa."

PIKIPIKI YAUA MTOTO WA BALLACK

LISBON, Ureno

MTOTO wa kiume wa mchezaji wa zamani wa timu ya Taifa ya Ujeruman na Chelsea, Michael Ballack, Emilio Ballack amefariki dunia baada ya kuanguka kutoka kwenye pikipiki karibu na nyumba ya familia yao nchini Ureno.

Emilio mwenye umri wa miaka 18, alipata ajali hiyo katika Jimbo la Mar karibu na

mji wa Troia uliopo Kusini ya mji mkuu wa Ureno, Lisbon.

Polisi wamesema kijana huyo alikuwa akienedesha ukingoni mwa gema wakati pikipi-ki ilipobiringika nyuma na kumwangukia.

Wafanyakazi wa zimamoto na uokoaji walimtoa kutoka kwenye mabaki ya pikipi-ki hiyo kujaribu kuokoa uhai wake, lakini juhudhi zao zilishindwa na hivyo akapoteza maisha eneo la tukio.

MADRID WATAJA BEI YA ISCO

MADRID, Hispania

KLABU ya Real Madrid wametaja bei yao ya kumuuzi kiungo wao Isco, baada ya klubu ya AC Milan kuonyesha nia ya kutaka kumvuta katika Ligi Kuu ya Italia, Serie A.

Madrid wanataka angalau euro milioni 18 kwa mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 29, ambaye arneingia miezi 12 ya mwisho kwenye mkataba wake.

Mshahara wa Isco unaweza kuwa sababu kubwa ya kutofanikisha dili hilo endapo AC Milan watashindwa kumlipa mshahara wa sasa anaolipa katika klubu hiyo wa

euro milioni 6.5 kwa mwaka.

Msimu wa 2020/21 ulikuwa mwininge ngumu kwa Isco pale Madrid, akianza michezo nane tu ya LaLiga na akashindwa kufunga msimu wote kwa mara ya kwanza katika taaluma yake nzuri.

Amekuwa akihusishwa na kutakiwa na klubu za Ligi Kuu England huku yeye mwenyeve akibainisha kwamba anataka kupata changamoto mpya.

Machi, mwaka huu, Isco alisema kwamba, kuna uwezekano mkubwa msimu mpya akawa katika klubu mpya, ingawa alisema hajui ni wapi.

HABARI MICHEZO

JAMES HAKIELEWEKI MANCHESTER UNITED

MANCHESTER, England

WAKATI mashabiki wa Manchester United wakisubiri kuona msimu ujao unakwendaje, baadhi ya wachezaji wana uamuvi wa kufanya, Daniel James ni mmoja wao. James alijunga na United mwaka 2019 akiwa mionganoni mwa wachezaji watano wa kwanza kusajiliwa (akiwamo Harry Maguire, Aaron Wan-Bissaka, Bruno Fernandes na Odion Ighalo) na Ole Gunnar Solskjaer.

Maisha ndani ya United, yamekuwa ni safari ya kupanda na kushuka kwa James, hii imemfanya winga huyo kukosa namba ya kudumu kwenye kikosi cha timu hiyo. Man United imekamilisha usajili wa Jadon Sancho, kuongezeka kwa winga huyu, kunaongeza ushindani wa nafasi kwenye kikosi hicho na huenda James akaathirika zaidi kwa kukosa namba kwa muda mrefu.

Ni dhahiri kuwa, James anahitaji kuchenza mara kwa mara na kwa

sababu hiyo, dirisha hili la usajili ni fursa pekee ya yeze kuondoka United.

Leicester City na Leeds United zinahusishwa na usajili wa winga huyu raia wa Wales.

Leeds United si wageni katika mbio za kuiwania sahihi ya James, walifanya hivyo msimu uliopita bila ya mafanikio.

Manchester United wameweka thamani yake kuwa ni pauni milioni 15 kwa timu yoyote inayomtaka winga huyo.

NUNO KUMKALISHA KITAKO KANE SPURS

LONDON, England

NUNO Espirito Santo amesema hajazungumza na Harry Kane tangu mshambuliaji huyo kutohudhuria mazoezi ya Tottenham Hotspur, lakini anatarajia kuzungumza naye "hivi karibuni".

Kocha mkuu huyo mpya wa Tottenham anaonekana bado hajakutana na Kane, ambaye bado hajarudi mazoezini baada ya kuiongoza England kwenye fainali ya Euro 2020 mwezi uliopita, na alikosa vipindi viwili vya mazoezi ambavyo alitakwa kuripoti Jumatatu na Jumanne.

Spurs wanatarajiwa kumpiga faini Kane kutokana na kutokuwapo kwake, lakini mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 28, anaaminii ana makubaliano ya kiungwana na Mwenyekiti Daniel Levy kwamba atauzwa msimu huu wa majira ya joto.

Hata hivyo, kwa mujibu wa ripoti, Spurs bado haina nia ya kumuza mchezaji wake huyo kipindi hili cha majira ya joto.

"Natarajia kuzungumza na Harry hivi karibuni. Bado sijapata nafasi. Lazima kwanza tuluhishe shida sisi wenye, kisha nitazungumza na yeze,"

alisema Nuno akiwaambia waandishi wa habari baada ya sare ya mabao 2-2 dhidi ya Chelsea kwenye mchezaji wa kirafiki.

"Si kwamba sitaki kutoa maoni, ninachoamini ni kwamba suala hili lote linalohusiana na kila kitu linapaswa kujadiliwa kwa ndani, kati yetu. Wacha tujaribu kuzuia mabishano yoyote ya umma au majadiliano juu yake. Tunapaswa kuzingatia nini ni muhimu, tutatatuwa hali hivo, kati yetu."

ZIYECK AKUNWA NA KIWANGO CHA KANTE

LONDON, England

MFUNGAJI wa mabao mawili ya Chelsea, Hakim Ziyech kwenye mchezaji wa kirafiki dhidi ya Tottenham, ameonekana kufurahia kuchenza sambamba na Ngolo Kante kutokana na kiwango alichokionyesha kwenye mchezaji huo ambao ulichezwa juzi, Uwanja wa Stamford Bridge.

Nyota huyo wa kimataifa wa Morocco, alifanya Chelsea kuwa mbele kwa mabao mawili aliopachika dakika ya 16 na 49 kabla ya mabao hayo kusawazishwa na Lucas Moura Steven Bergwijn.

Akizungumza na Chelsea TV, Zi-

yech alimwigia sifa Mfaransa huyo kwa kusema, "Kante hushughulikilia shida zote nyuma. Kama asipocheza huwa kuna ile hali ya tofauti unaiona uwanjani."

Kuhusu mchezaji kwa ujumla, nafikiri kila kitu tulichokifanya kipindi cha kwanza kilikuwa vizuri. Na bila shaka tunaweza kuhamisha hilo na kuchenza vizuri kwa dakika zote 90."

"Ilikuwa jioni nzuri. Kuanzia mwanzo nimefurahia sana. Na nafikiri furaha yangu nimeionyesha uwanjani jinsi nilivyocheza."

"Goli la pili lilikuwa zuri, ni muunganiko mzuri kati yetu na likafanikisha mpira kuingia nyavuni. Goli

la kwanza walipoteza mpira, Timo Werner alikimbia vizuri na akaten-geneza nafasi kwa ajili yangu. Yali-kuwa mabao mawili mazuri."

Ziyech na Kante walicheza pam-oja huku pacha nyingine ikiwa kati ya Mateo Kovacic na Kai Havertz ndani ya dakika 45 za kipindi cha kwanza, kocha wa Chelsea, Thomas Tuchel aliendelea kwenye mchezaji huo wa kirafiki kutumia mfumo wake wa 3-4-3.

Mara baada ya mchezaji huo wa kirafiki kibarua kilichopo mbele ya Chelsea kwa sasa ni mchezaji wa ufunguzi wa msimu mpya wa soka Ulaya, UEFA Super Cup dhidi ya Villarreal, Agosti II, mwaka huu.

KWA UFUPI

KANE BASI TENA CITY

LIONEL Messi anaweza kuathiri uwezekano wowote wa uhamisho ambao Manchester City walikuwa wanaupanga kwa ajili ya mshambulaji wa Tottenham na England, Harry Kane mwenye umri wa miaka 27. (*Express*)

AOUAR AIOTA ARSENAL

NYOTA wa Lyon, Houssem Aouar mwenye umri wa miaka 23, anasubiri kuhamia katika klabu ya Arsenal kipindi hiki cha majira ya joto. (*Sum*)

LUKAKU HAKIELEWEKI CHELESEA

PENDEKEZO la Romelu Lukaku la kuhamia tena Chelsea huenda likawa linakaribia kukwama kwani mwenyekiti wa klabu ya Inter Milan, Steven Zhang anataka kufikiria kwa muda zaidi kabla ya kuumua iwapo anataka kumuua mshambulaji huyo Mbelgiji mwenye umri wa miaka 28. (*Gazzetta dello Sport*)

PSG SAHANI MOJA NA MESSI

KLABU ya Paris St-Germain imekuwa ikiushishwa moja kwa moja na Lionel Messi, ambae ameshindwa kuongeza mkataba kule Barcelona. (*Le Parisien*)

TRIPPPIER BADO LULU UNITED

MANCHESTER United bado ipo makini na kusaini mkataba na mlinzi wa England, Kieran Trippier, lakini Atletico Madrid wanakataa kumpunguza bei yao ya pauni milioni 34 ili kumtoa mchezaji huyo mwenye umri wa miaka 30. (*Sum*)

ARSENAL BADO KWA CORREA

ARSENAL wametoa ofa ya dau la takriban dola milioni 17 kwa ajili ya mshambulaji wa klabu ya Lazio, Joaquin Correa mwenye umri wa miaka 26, ambalo "linatazamwa kuwa halitoshi" na klabu hiyo ya Roma. (*Corriere dello Sport, via Sport Witness*)

SOUTHAMPTON KWA ABRAHAM

KLABU ya Southampton wameonyesha nia ya kutaka kumsajili, Tammy Abraham mwenye umri wa miaka 23 kutoka klabu ya Chelsea kwa mkopo. (*Talksport*)

MESCI AISHTUA MAN CITY

TANGAZO la Barcelona kwamba mshambulaji wa Argentina, Lionel Messi mwenye umri wa miaka 34, hatabaki kwenye klabu hiyo "lifungua mlango wa uhamisho wa kushtua" katika klabu ya Manchester City. (*Manchester Evening News*)

ARSENAL WAWINDA NYOTA

ARSENAL wanapanga kusaini mkataba na mlinda lango wa England, Aaron Ramsdale na kiungo wa kati wa Norway, Sander Berge kutoka klabu ya Sheffield United, lakini dau la jumla la pauni milioni 50 huenda lisitoshe katika kuwapata vijana hao wawili wenye umri wa miaka 23 kila mmoja. (*Star*)

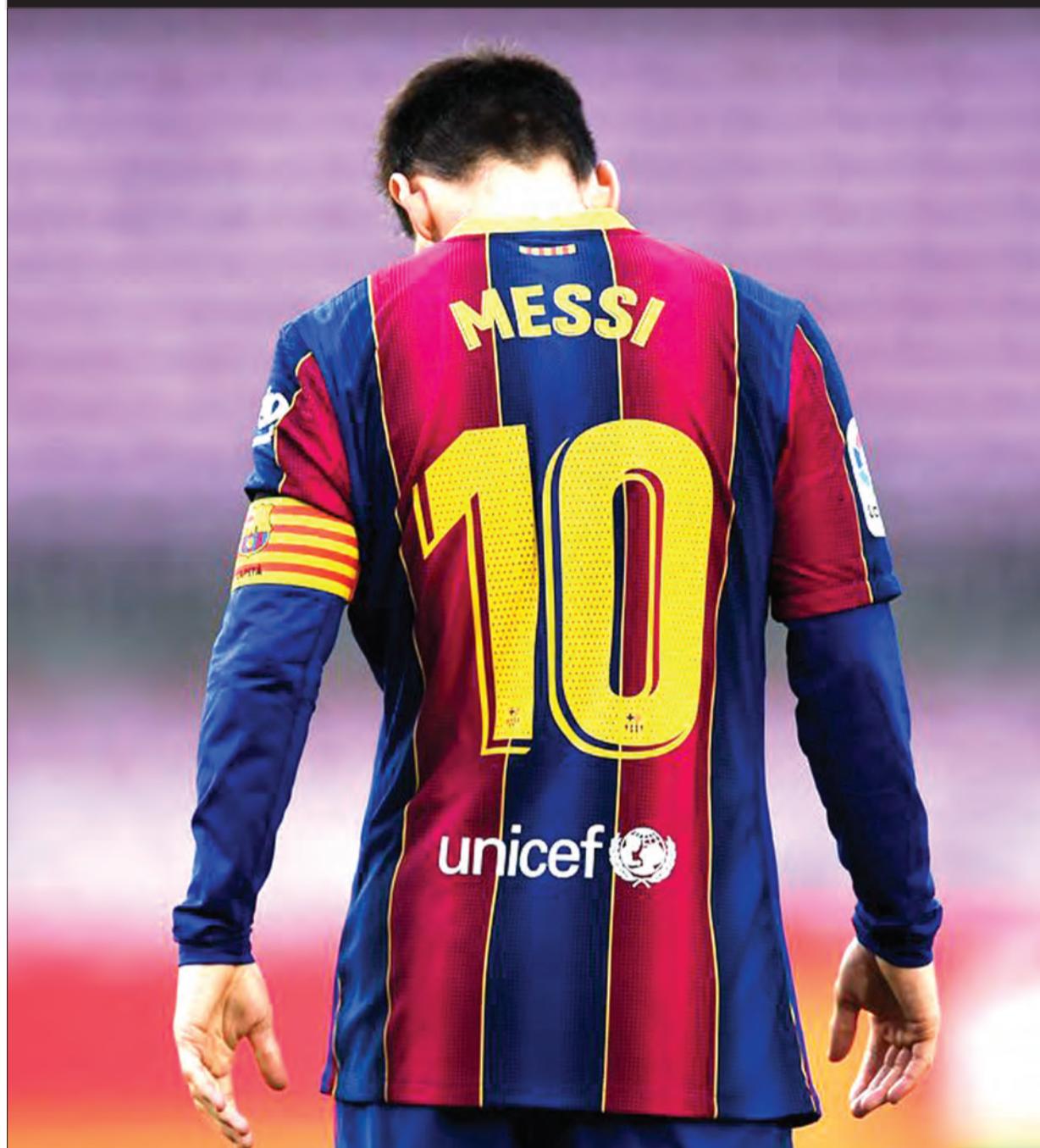
FOFANA AWANIWA LEICESTER

LEICESTER City wamejitozea katika juhudzi za kumuwindwa Wesley Fofana mwenye umri wa miaka 20 raia wa Ufaransa. (*Sky Sports*)

MOURINHO AMTAKA ANGUSSA

KOCHA wa AS Roma, Jose Mourinho, amekuwa akihusisha na taarifa za kumhamisha kiungo wa kati wa Cameroon kutoka Fulham mwenye umri wa miaka 25, Andre-Frank Zambo Anguissa, ambae anaweza kuigarimu klabu hiyo ya Serie A takriban pauni milioni 21. (*Gazzetta dello Sport, via Sport Witness*)

DONDODUZA SOKA MAGAZETI YA ULAYA

MESSI, BARCELONA MWISHO WA ENZI

● ● ● Alikuwa tayari kuongeza mkataba, lakini vizuizi vyat kifedha na kiutawala 'kanuni za Ligi Kuu'...

BARCELONA, HISPANIA

wake.

"Pande zote mbili zimeelezea kusikitika kutoptaka na matakwa ya mchezaji na klabu kutotimizwa," ilisema taarifa ya klabu hiyo.

Barcelona imesema Messi alikuwa tayari kuongeza muda kusalia klabuni hapo alipodumu kwa miaka 21 kwa kusaini mkataba mpya siku ya Alhamisi, na kulaumu LaLiga kwa kutofanya hivyo.

Tayari alifikia makubaliano ya kuka na timu hiyo hadi 2026 - lakini LaLiga imesema klabu lazima zipunguze mshahara klabu ya yeze na mchezaji yeyote yule mpya kusajiliwa.

"Licha ya FC Barcelona na Lionel Messi

kufikia makubaliano na nia ya wazi ya pande zote mbili kutia saini mkataba mpya leo (juzi), hii haiwezi kutokea kwa sababu ya vizuizi vyat kifedha na kiutawala (kanuni za Ligi Kuu ya Hispania, LaLiga)," klabu hiyo imesema.

"FC Barcelona inatoa shukrani za kipekee kwa mchezaji huyo kwa mchango wake katika kukuza klabu na inamta kila la heri katika siku zijazo kwenye masha yake ya binafsi ya soka," iliongeza taarifa ya Barcelona.

Messi alianza kuichezea klabu ya Barcelona mwaka 2000, amefunga mabao 672 na kushikilia rekodi ya mfungaji bora wa muda wote wa klabu hiyo.

HABARI MICHEZO

AZAM: HATUPOI HADI FAINALI KAGAME CUP

Na Adam Fungamwango

KLABU ya Azam imeserma lengo lao kwenye michuano ya Kombe la Kagame inayօendelea nchini kwa sasa ni kufika hatua ya fainali ili kuendeleza rekodi yao kila wanaposhiriki michuano ho.

Ofisa Habari wa klubu hiyo, Thabit Zacharia 'Zaka za Kazi', amesema timu yao ya Azam imenkuwa na rekodi ya kufika fainali au kutwaa kombe hilo miaka yote inaposhiriki michuano ho.

ikichezwa popote pale.

Zacharia alisema hayo, mara baada ya Azam juzi kuichapa Le Messager Ngozi ya Burundi bao 1-0 na kutinga hatua ya nusu fainali kwa bao liliowekwa wavuni na mchezaji wa timu hiyo aliyekuwa akiichezea kwa mkopo Namungo FC, Idd Kipanwile.

"Ni historia. Tunataka tuedeleze historia yetu ya kufika fainali, au kuchukua kombe, siku zote michuano hii na sisi tukizamo. Nia yetu kwanza tuende-

leze rekodi yetu na kipaumbele ni kufika fainali ili lengo litimie, halafu baada ya hapo ndiyo tutaangalia hiyo fainali. Kwa sasa siwezi kusema lolote kuhusu fainali," alisema.

Kwenye mechii ya kwanza, Azam iliyatandika Mabingwa Watetezi, KCCA ya Uganda mabao 2-0.

Katika Kundi lake la B, Azam inaongoza kwa pointi zake sita na mabao matatu huku ikiwa haijaruhusu nyavu zake kuitikswa hadi sasa.

Azam imetwaa kombe hilo mara mbili, mara ya kwanza ikiwa ni mwaka 2015, ilipoifunga Gor Mahia ya Kenya mabao 2-0, kwenye Uwanja wa Benjamin Mkapa, Dar es Salaam, na kuchukua tena 2018 ilipoifunga Simba 2-1 nchini.

Mwaka 2019, ilipofanyika nchini Rwanda, Azam ilifika hatua ya fainali, ikapoteza kwa bao 1-0 dhidi ya KCCA na haikuchewa tena michuano hiyo hadi mwaka huu.

UKAGUZI...

Rais wa Shirikisho la Soka Tanzania (TFF), Wallace Karia (katikati), akikagua mradi wa Kituo cha Soka Maendeleo cha Mnyanjani kilichoko jijini Tanga. Kulia ni Mwenyekiti wa Chama cha Soka cha Dar es Salaam (DRFA), Lameck Nyambaya. **PICHA: SOMOE NG'ITU**

Mbeya Kwanza yamfuata Duchu Simba

Na Saada Akida

UONGOZI wa Mbeya Kwanza umepeleka maombi kwa mabingwa wa Ligi Kuu Tanzania Bara, Simba ya kumtaka beki wao, David Kameta 'Duchu' kwa ajili ya kuimarisha kikosi chao kuelekea msimu mpya wa mwaka 2021/22 unaotarajiwa kuanza Septemba 29, mwaka huu.

Mbeya Kwanza na Geita Gold FC zimepanda daraja na msimu ujao ambaa utashirikiwa timu 16, zitashiriki Ligi Kuu Tanzania Bara kwa mara ya kwanza.

Mwenyekiti wa Mbeya Kwanza, Mohamed Mashango, ameliambia gazeti hili kuwa tayari wamepeleka barua yao kwa Simba na wanatarajia kupata majibu chanya kutoka kwa vigogo hao wa soka nchini.

"Kuhusu usajili kila kitu kinaenda vizuri, katika safu ya ulinzi kocha Matata (Hussein), amempendeza tumpate Duchu, nina imani tutapata majibu mazuri kutoka klubu ya Simba na kupata huduma ya nyota huyu."

"Ligi Kuu itakuwa na ushindani mkubwa, tunatakiwa kufanya usajili mzuri kwa kupata wachezaji wenye uzoefu na uwezo mkubwa

wa kupambana na kuleta ushindani mkubwa," alisema Mashango.

Alisema wanapambana kufanya usajili mzuri ili kukijenga kikosi chao kisijekushuka daraja mapema kama timu nyingine zilizohindwa kukabiliana na ushindani wa ligi hiyo ya juu nchini.

Ihefu FC, Gwambina FC ni mionganii mwa timu zilizopanda Ligi Kuu kwa mara ya kwanza msimu uliopita na msimu huu kushukukwa baada ya kushindwa kuhimili ushindani wa ligi hiyo inayoshika nafasi ya nane kwa ubora barani Afrika kwa sasa.

SGA yajitosa kuibeba baiskeli

Na Mwandishi Wetu

KAMPUNI ya ulinzi ya SGA, imeahidi kuendelea kuunganisha wakazi wa Jumuiya ya Afrika Mashariki kupitia michezo kwa kudhamini safari maalumu ya baiskeli iju-likanayo kama 'The Great African Cycling safari' itakayoshirikisha wanamichezo wa nchi tano.

Safari hiyo ilianzia jijini Dar es Salaam mapema wiki hii na kuzinduliwa na Naibu Waziri wa Mambo ya Nje na Ushirikiano wa Afrika Mashariki, Mbarouk Nasser Mbarouk, ambaye aliongozana na Balozi wa Kenya nchini Tanzania, Dan Kazungu na wadau wengine.

Mkurugenzi Mtendaji wa SGA Security, Eric Sambu, alisema ni heshima kubwa kwa kampuni yake kudhamini tukio kubwa kama hilo ambalo litadumu kwa siku 55 na wataendesa kwa umbali wa kilometra 6000 katika nchi hizo tano.

Sambu alisema waendesa baiskeli hao watavuka kuingia Kenya kupitia Tanga halafu wataekeea mjiini Mombasa, jijini Nairobi, Kampala, Kigali, Bujumbura, Dodoma na hatimaye kumalizia Arusha ambayo ndiko yalipo makao makuu ya Jumuiya ya Afrika Mashariki.

Alisema Kampuni ya SGA pia itasindikiza msafara huo na kutoa huduma za ulinzi huku ikilenga kuunganisha Jumuiya ya Afrika Mashariki na pia kuangalia namna ya kuimarisha biashara kati ya nchi hizi bila vikwazo.

Sambu alisema tukio hilo pia litatumika katika utunzaji wa mazingira na waandaaji wameandaa shughuli za upandaji miti katika maeneo mbalimbali watakayosimama.

"Tunasafiri zaidi ya Km. 12,000 kila siku kujimari sha biashara katika ukanda huu. Katika kila shilingi inayoguswa Afrika Mashariki an galau senti 80 huwa im esafirishwa na SGA," alisema na kuongeza kuwa SGA imeajiri zaidi ya wafanyakazi 19,000 katika Jumuiya ya Afrika Mashariki na kuifanya kuwa kampuni kubwa zaidi ya ulinzi," Sambu aliongeza.

Michezo

Jumamosi Agosti 7, 2021

Nipashe

Messi, Barcelona mwisho wa enzi

HABARI UK. 22

KWAHERINI...

Mshambuliaji wa Barcelona, Lionel Messi akiwa na familia yake. Muargentina huyo hatakuwa sehemu ya kikosi cha timu hiyo msimu ujao baada ya klabu yake kushindwa kuingia mkataba mpya kwa sababu ya vizuizi nya kifedha na utawala kutoka LaLiga. **PICHA: MTANDAO**

Uchaguzi TFF mtifuano mkali nafasi ya ujumbe

Na Somoe Ng'itu, TANGA

SHIRIKISHO la Soka Tanzania (TFF), linatarajia kufanya uchaguzi wake mkuu jijini Tanga leo huku ushindani mkali ukionekana zaidi katika nafasi za wagombea wa nafasi ya Ujumbe wa Kamati ya Utendaji.

Akizungumza na gazeti hili jijini hapa jana, Mwenyekiti wa Kamati ya Uchaguzi ya TFF, Kiomoni Kibamba, alisema maandalizi ya mchakato huo ya mekamilika na kamati yake itasimamia zoezi hilo kwa kufuata kanuni na taratibu za sheria.

Kibamba alisema anaamini wajumbe wa mkutano mkuu wataitumia vema nafasi yao ya kuchagua viongozi watakaosimamia soka la Tanzania kwa miaka mingine minne kama Katiba ya TFF inavyoolekeza.

"Kila kitu kiko vizuri, tumeshafanya uhakiki wa vifaa vya kazi na naamini Mungu akituamsha salama, mambo yatalalizika kwa wakati na wote kurejea katika majukumu mengine yanayotusubiri," alisema Kibamba.

Alisema nafasi ya Urais inawaniwa na mgombea mmoja ambaye ni Wallace Karia, anayetetea cheo hicho baada ya waliokuwa wapinzani wake kukosa sifa za kugombea kiti hicho cha juu.

Aliwataja wagombea wanaowania Ujumbe wa Kamati ya Utendaji kwa ujumla wake kuwa ni Hoseah Lugano, Athuman Kambi, Lameck Nyambaya, Zakayo Mjema, Khalid Abdallah, Abousufian Silia, James Mhagama, Mohammed Mashango, Hamisi Kitila, Mohammed Aden, Osuri Kosuri, Salum Chama, Salum Kulunge, Vedastus Lufano, Issa Bukuku, Blassy Kiondo na Kenneth Pesambili. Kwa upande wa Katibu Mkuu wa TFF, Wilfred Kida, alilimbilia gazeti hili kuwa mkutano huo unatarajia kufanyika kuanzia saa 3:00 asubuhi na kuhudhuriwa na wajumbe 86.

"Mjumbe mmoja wa TWFA (Chama cha Soka cha Wanawake Tanzania), ndiye amekosekana, lakin wengine wote tunatarajia watafika hapa Tanga na kutumia haki yao ya kidemokrasia," alisema Kida.

Alisema mbali na wajumbe hao, pia TFF imewaalika wageni kutoka sehemu mbalimbali kushuhudia uchaguzi huo kutoka ndani na nje ya Tanzania.

SIMBA MAWINDONI CAF

●●● Jembe lingine hadharani leo huku Gomes na nyota wa kimataifa wakirejea tayari kuanza...

Na Adam Fungamwango

KIKOSI cha mabingwa wa nchi, Simba kinatarajia kukusanyika Jumapili na kuanza rasmi mazoezi kwa msimu mpya wa mashindano yote ya kimataifa na ya ndani, imeelezwu.

Simba ambayo msimu uliomalizika ilifika hatua ya robo fainali ya Ligi ya Mabingwa Afrika, itaiwakilisha tena Tanzania Bara katika michuano hiyo inayoandaliwa na Shirikisho la Soka barani Afrika (CAF).

Hata hivyo, msimu huu Tanzania itainiza timu nne katika michuano ya CAF ambapo Ligi ya Mabingwa itawakilishwa na Simba na Yanga, huku Kombe la Shirikisho Afrika, jukumu hili likiwa kwa Azam FC na Biashara United ya Mara.

Simba ambayo ilitoa mapumziko mafupi kwa wachezaji wake baada tu ya kutwaa Kombe la FA, Julai 25, mwaka huu, imelazimika kurejea kambini mapema kutokana na michuano hiyo ya CAF kutangazwa kuanza Septemba 10, ikiwa ni siku 19 kabla ya Ligi Kuu Bara kuanza.

Kaimu Ofisa Habari wa klabu hiyo, Ezekiel Kamwaga, amesema baadhi ya wachezaji kutoka nje ya nchi wameshaanza kuwasili, huku wachezaji wa Kitanzania wakiwa tayari wapo, Dar es Salaam.

"Tunaanza rasmi mazoezi Jumapili na nadhani baada ya hapo tutaingia kambini moja kwa moja kujijandaa na msimu mpya wa ligi na mechii za kimataifa kwa sababu muda ni mchache," alisema Kamwaga.

Kamwaga alisema kuwa Kocha Mkuu,

Didier Gomes, alitarajiwa kuwasili wakati wowote ule kuanzia leo kuungana na wachezaji wake.

Kuhusu wachezaji wapya, Kaimu Ofisa Habari huyo alisema tayari Kamati ya Usajili wa Klabu ya Simba kwa asilimia kubwa imeshamaliza kazi yake, na kilichobaki ni kuanza tu kuwatangaza amba wamesajiliwa na klabu hiyo.

"Wanachama na mashabiki wa Simba wakae tayari tu, tutadondosha kitu, kabla ya Jumapili tayari tutakuwa tumetangaza mchezaji mwininge," alisema Kamwaga.

Simba ambao ni Mabingwa Watetezi wa Ligi Kuu Tanzania Bara misimu minne mfululizo na Mabingwa wa FA mara mbili mfululizo, mbali na Ligi ya Mabingwa pia wanaanza mazoezi kujijandaa kutetea ma-

kombe yao hayo, pamoja na mchezo wa kufungua msimu mpya kuwania Ngao ya Jamii Septemba 25, mwaka huu dhidi ya Yanga.

Simba huenda ikacheza mechii za awali za Ligi ya Mabingwa Septemba 11, mwaka huu, ikiwa na malengo ya kuvuka hatua ya robo fainali ambayo iliishia msimu huu na kuiwezesha Tanzania kuwa mionganii mwa nchi 12 zilizopata nafasi ya kuingiza timu nne kila moja katika michuano hiyo ya CAF.

